

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 13 (149)
Anul VII
29 martie 1958

Sînt tineri, e primăvară, iar prăjitura-i dulce...

Fotografie
de E. IAROVICI

În acest număr:

Pag. 4 — Imagini din R. D. Vietnam.

Pag. 5-6-7 — Atomium '958—de Florin Mugur.

— Pastel — poezie de Dragoș Vicol.

— Acropolele noastre; Sintem făcuți să zburăm — poezii de Horia Aramă.

Pag. 8-9-10 — Am ratat un foileton — reportaj de George Manole.

— Interviu nostru: „Invitație la Histria” — de Viorica Filipoiu.

Pag. 11 — Să vizităm muzeul din Sfântu Gheorghe — de Ștefan Izsák.

Pag. 12 — „Ofensiva” cu micuții... — de Constanța Coporan.

Pag. 13 — Mama și copilul — schiță de Petru Vintilă.

Pag. 14-15 — În țara pagodelor de aur — foto-reportaj de H. Panaitescu.

— Din amintirile unui pictor: „Întâlniri cu țărani” — de Gh. Zaru-bejni-Löwendal.

Pag. 16-17 — Maksim Gorki — 90 de ani de la naștere.

Pag. 18-19 — Cu Stroe, despre Vasilache — de Sanda Faur.

Pag. 20 — De ziua lui Păcală.

Pag. 21-22 — S-a pierdut un cuvânt — reportaj de G. Florescu.

— Un nou film, românesc: „Bijuterii de familie”.

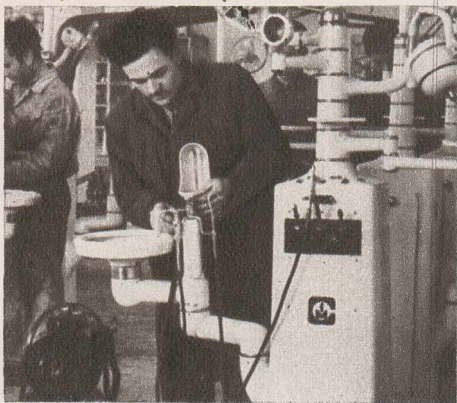
Pag. 23-24 — Paiate și oameni — de Aurel Iosefini și Petru Pintilie.

— Instantaneu — de A. Auerbach.

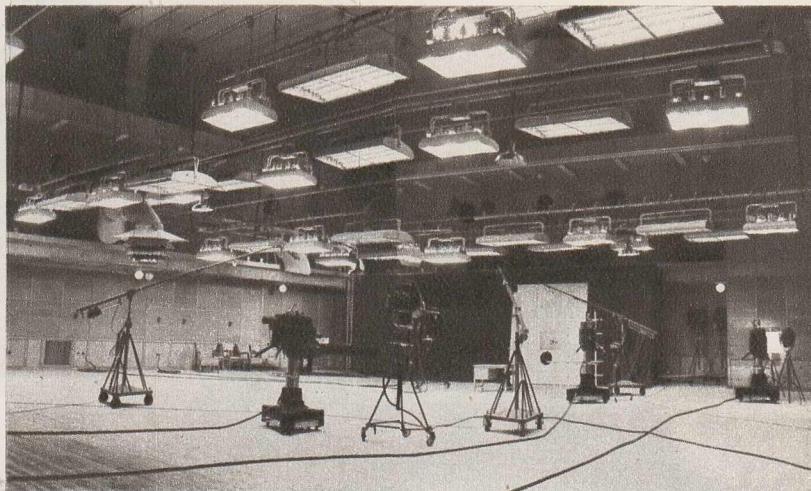
Pag. 25-26 — Cuvinte încrucișate; răspundem cititorilor; sfaturi practice; publicitate.

Pag. 27 — În jurul globului.

Pag. 28 — Sport.

FABRICĂM APARATE DENTARE. Sume grele plăteam în trecut strălucirea pentru complexe aparate dentare pe care le importam. Asemenea aparate sînt fabricate azi la Combinatul „1 Mai” din Satu-Mare (întreprindere de industrie locală), care are secții de producție metalurgică, chimică, de țesături ș. a. În fotografie: Gheorghe Mayer, din secția metalurgică, lucrează la montarea unui aparat dentar.

MARELE STUDIO, ca și celelalte studiouri ale postului de televiziune din Capitala noastră, este înzestrat cu aparatură sovietică de capturare a imaginilor și a sunetului și dispune de o instalație specială complexă de iluminat. Studioul mare are o suprafață de 430 m.p. Din acest studio se pot transmite producții simple, cit și piese de teatru, balet etc.

TRANDAFIRII MĂRII. Și ceea ce arunca marea la fărîm poate fi valorificat — și-au zis cooperatorii din Constanța. Și astfel s-a născut o nouă secție a cooperativei „7 Noiembrie” din acest oraș: sectorul de produse marine. Aci sînt puse în valoare tone de scoici și de midii. Din ele mîinile harnice ale cooperatoarelor fabrică ou migală și artă obiecte de ornamentație, în special faimoasele flori de sidet „trandafirii mării”, cum li se mai spune.

Fotografie de Gh. CIOROBEA

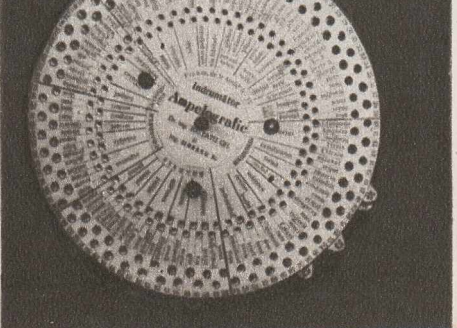

„CREIER MECANIC”... ar putea fi numită recenta realizare a dr. inginer Gh. Bălțatu, conferențiar la Institutul Agronomic din Iași, și a colaboratorului său, asistentul ing. A. Ciobanu.

Este vorba de aparatul denumit „Îndrumător ampelografic”, cu ajutorul căruia se pot determina suriturile de viță de vie pe teren.

Foto 1: dr. ing. Gh. Bălțatu, cu aparatul pe care l-a creat. Foto 2: aparatul „Îndrumător ampelografic”.

Fotografii de L. BENEȘ

1

2

IERI ȘI AZI LA TG. MUREȘ. Birlele „remorcate” de cite un cal... „putere” (foto 1) se văd din ce în ce mai rar pe străzile orașului Tg. Mureș. Acestea — și cele citeva taximetre particulare care existau în oraș — sînt treptat înlocuite de aspectuoasele taximetre „Pobeda” (foto 2).

Fotografii de Pinkász MEISZTER

ABIBULA ȘI... MĂGĂRUȘUL SĂU. A. Ferat — pe numele complet: Abibula Mușdaba Ferat — actor la Teatrul Armatei, în afară de scenă mai are o pasiune: aceea de... păpușar. Dar pasiunea artistului nu-i numai de a mîini păpușile, ci și de a le confecționa.

Recent A. Ferat a devenit și inovator: în locul păpușilor din lemn sau din hîrtie presată, confecționează primele păpuși din bureți de cauciuc. În acest fel păpușile devin mai flexibile, mai ușoare și... nu fac zgomot (desigur, cînd se ciocnesc...).

Păpușile lui Ferat vor vedea în curînd „lumina rampelor”. În cadrul activității teatral-culturale a „Ucecomului”. Va fi prima probă, al cărei rezultat este așteptat de mii de păpușari din țară. În fotografie: Abibula Ferat are o convorbire secretă cu unul din eroii preferați: măgărușul său...

Text și fotografie de F. URSEANU

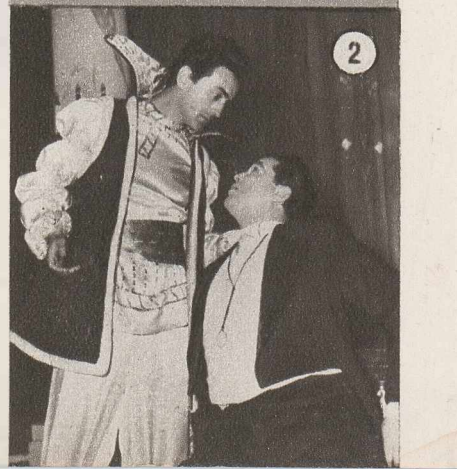

1

TEATRUL MUZICAL DIN CONSTANȚA și-a inaugurat activitatea cu opera „Liliacul” de Johann Straus.

În fotografiile:
1) Artistele Silvia Bădănoiu, Cristina Minculescu și Gabriela Popescu, într-o scenă din actul II.
2) Eugen Savopol, în rolul prințului Orlovski, și Cezar Drăgănescu, în rolul lui Eisenstein.

Fotografii de Gh. CIOROBEA

2

fotocronica FLAGARII

Reprezentanții americani sosiți în U.R.S.S. pentru a se interesa de desfășurarea recentelor alegeri pentru Sovietul Suprem — Richard Scammon, Cyril Black și Hadley Donovan — au fost primiți, în cursul șederii lor la Moscova, de către N. S. Hrușciov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S., cu care au avut o convorbire. În fotografie: un aspect din timpul convorbirii. →

Tînărul violonist Varujan Cozighian (R.P.R.) s-a bucurat de un mare succes în cadrul primei etape a Concursului Internațional „Ceaikovski”. Iată-l, interpretînd una din lucrările prevăzute în această primă etapă. ↓

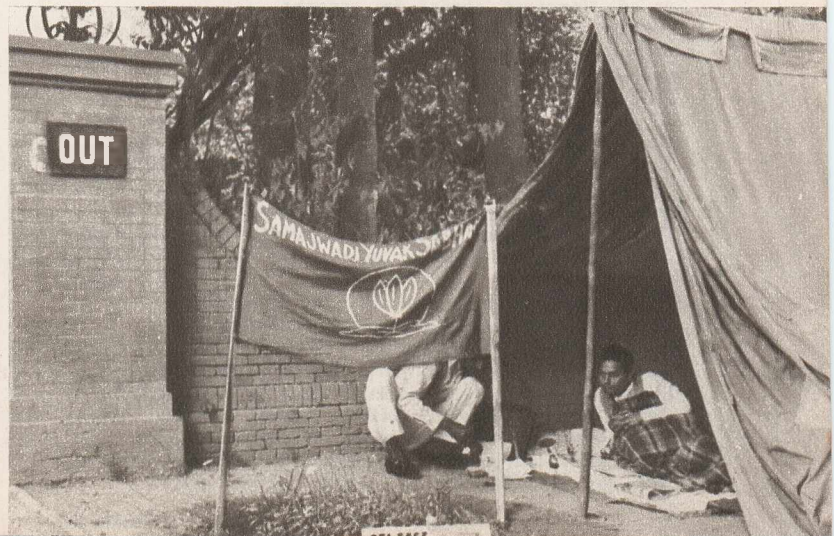

↑ Peste șase mii de muncitori textiliști din Saxonia de jos și Bremen au declarat o grevă de trei săptămîni, cerînd satisfacerea revendicărilor lor. În fotografie: un pichet de greviști, în fața unei întreprinderi din Hanovra-Döhren.

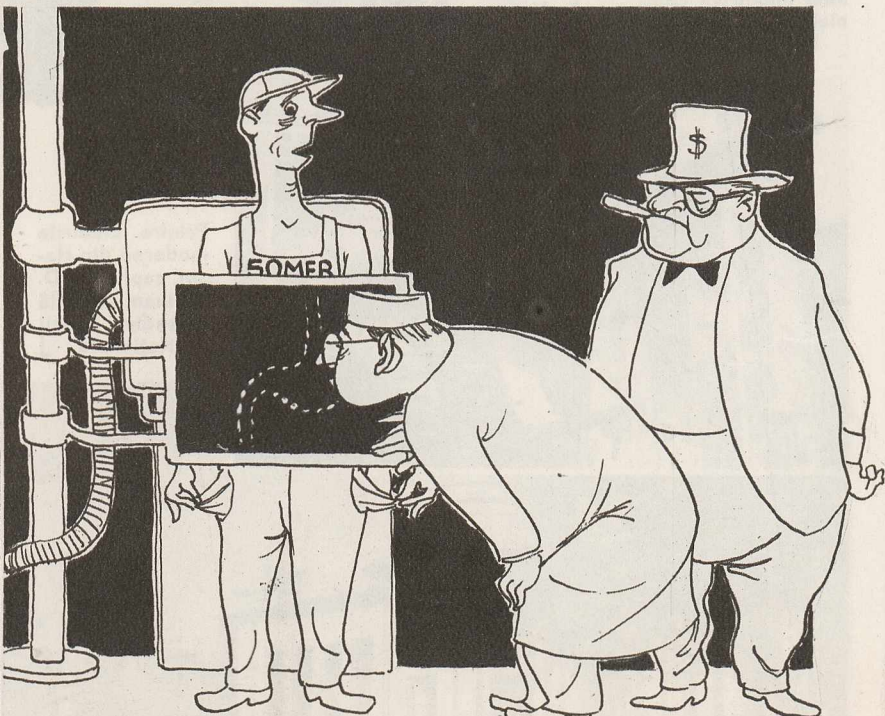
☆
Cunoscutul regizor american de cinematograful Mike Todd și-a găsit recent moartea într-un accident de avion. Iată-l împreună cu soția sa, actrița Elisabeth Taylor, cu puțină vreme înainte de catastrofă. →

Și poporul indian a participat la lărga campanie desfășurată în întreaga lume, pentru salvarea vieții tinerelor patriote algeriene condamnate la moarte. În fotografie: un tînăr indian s-a instalat în fața ambasadei franceze din New Delhi, declarînd o grevă a foamei de 100 de ore, în semn de protest. ↓

Departamentul de Stat al S.U.A. încearcă să minimalizeze efectul declinului economic. În prima lună a anului 1958, 1.100.000 de muncitori au fost concediați.

(Ziarele)

SPECIALISTUL: N-are nimic!
CAPITALISTUL: Am spus eu că exagerează!

D. GIL DAMADIAN

Vizita întreprinsă în R.D. Vietnam de către delegația guvernamentală a R.P.R., condusă de președintele Consiliului de Miniștri, Chivu Stoica, a constituit o nouă și călduroasă manifestare a prieteniei frățești dintre popoarele romîn și vietnamez. După cum se știe, această vizită a fost precedată de vizita făcută în cursul anului trecut în țara noastră de către președintele R. D. Vietnam, Ho Și Min, în cursul căreia a fost luată și fotografia de mai sus.

Hanoi. Pagoda Kim Sien de pe malul lacului Tay Hô.

Te-HANCH
scriitor vietnamez

Amintiri despre fluviul din satul meu

Există-n țara mea un fluviu de smarald
În care se-oglesc lungi plete de bambu.
Sufletul meu e o amiază de vară
Scinteind peste ape.
Din zilele și lunile ce fug
oare nimica valul n-a oprit?
În sinu-acestor calzi curenți ce trec
el n-a păstrat vre-o amintire?
Cu ale tale ape-ntreaga viață mi-e pătrunsă.
Eu îți păstrez pe veci iubirea tinereții,
fluviu al țării mele, fluviu al copilăriei,
Fluviu al Sudului iubit, al țării mele Vietnam.

Cînd în bambu pe mal mici păsări ciripesc
La ceasu-n care, în răstimpuri, săreau în soare peștii
În bandă cu băieții, cite cinci sau șapte,
de-a valma, păsări slobozite, mă cufundam în sinul
calzilor curenți.

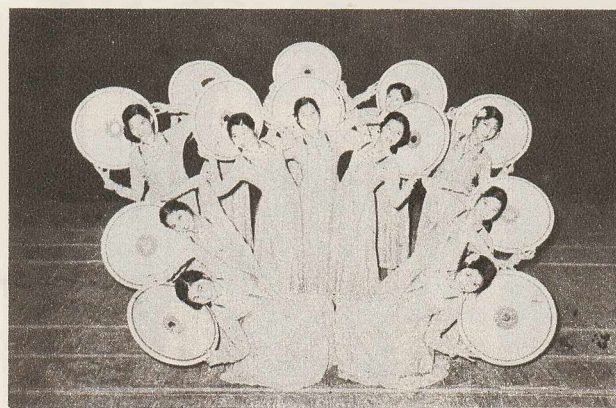
Te deschideai să mă primești într-un sărut ce-mbrățișa
întregu-mi trup.

Noi am crescut acum
și fiecare calea lui și-a luat.
Cu năvoade pleacă unul.
Sub arșiță și-n ploaie
ară un altul la orezărie.
Eu mi-am luat o armă
și-am părăsit natala brazdă
pentru libertatea poporului meu.
Azi, ca o ploaie care cade din belșug
ca să fișnească iarăși în izvoare,
ca vîntul care bate dinspre larg
inima mea se-ntoarce ne-ncetat
spre apele aceluia fluviu pe care l-am iubit.
Iată-mă, azi, în Nord,
Și-n piept, c-un glas pe jumătate, inima mea repetă
Ca un refren neterminat, numele satului din Sud.
Zăcîndu-mă amintire, cu-ntregul soare strălucind în mine.

Cum poți să uiți azurul cerului de-amiază?
Îmi amintesc chiar oamenii pe care nu i-am cunoscut...
Stau, în amiaza-aceasta, în picioare la umbra marilor
copaci.

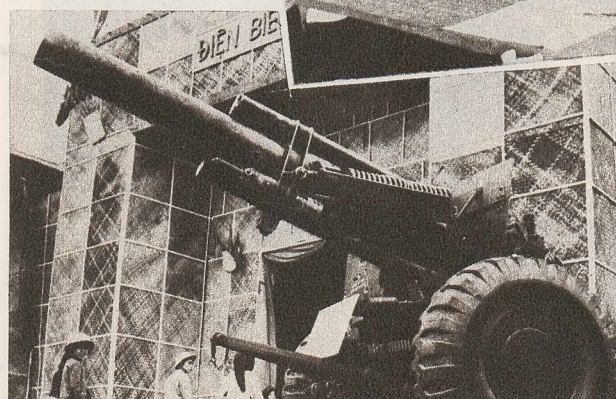
Și, deodată, simt fișînd în mine din adînc
ceva asemeni unui val ce curge-mbelșugat
ca un izvor de limpezimi și răcoare,
amintirea veșnic vie-a fluviului din satul meu.
O, sat al meu! Mi-e inima cu fluviul tău asemeni,
Nordul și Sudul trec printr-un singur curent
nici o cascadă n-o să-i poată fi obstacol.
Mă voi întoarce iar la fluviul meu iubit din sat,
Mă voi întoarce iar la apele iubirii mele.

În romînește de Tașcu GHEORGHIU

În fotografia din stînga: unul din numeroasele ansambluri artistice create în anii puterii populare. În fotografia de jos: tinereleve aparținînd naționalității Thal, la cursuri.

Un aspect din expoziția consacrată victoriei armatei de eliberare vietnameze, în istorica bătălie dată împotriva colonialiștilor francezi la Dien Bien Fu. ↓

Printre clădirile moderne din Hanoi, capitala R.D. Vietnam, se află și sediul Băncii Naționale. ↓

ATOMIUM

Pe șantierul urlașului „Atomium” se montează unul din stâlpii de legătură dintre sfere.

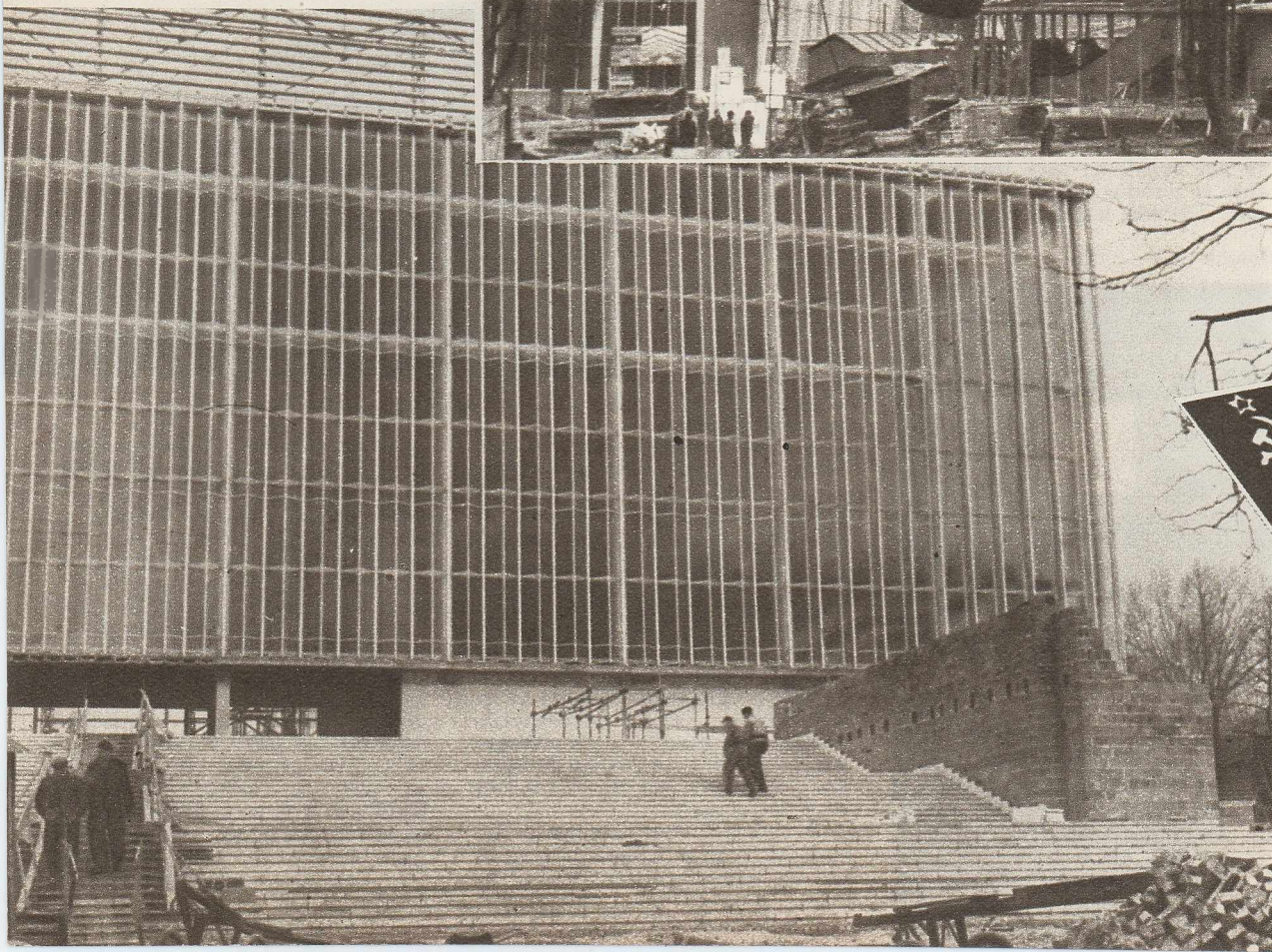
1958

de Florin MUGUR

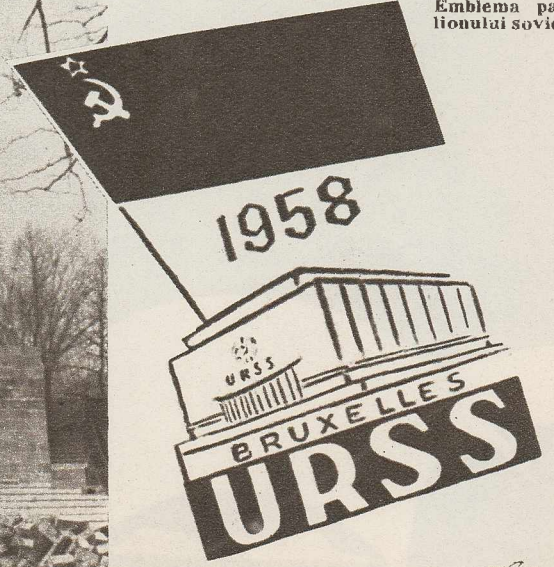
rivesc o fotografie: trei copii. Doi băieți și o fetiță. Unul dintre băieți se apropie poate de vârsta adolescenței. Toți au ochii deschiși. Visează. Ascultă și visează. Nimeni nu le povestește ni-

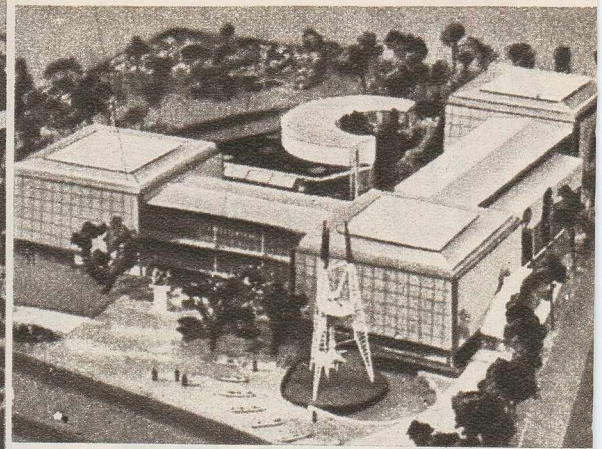
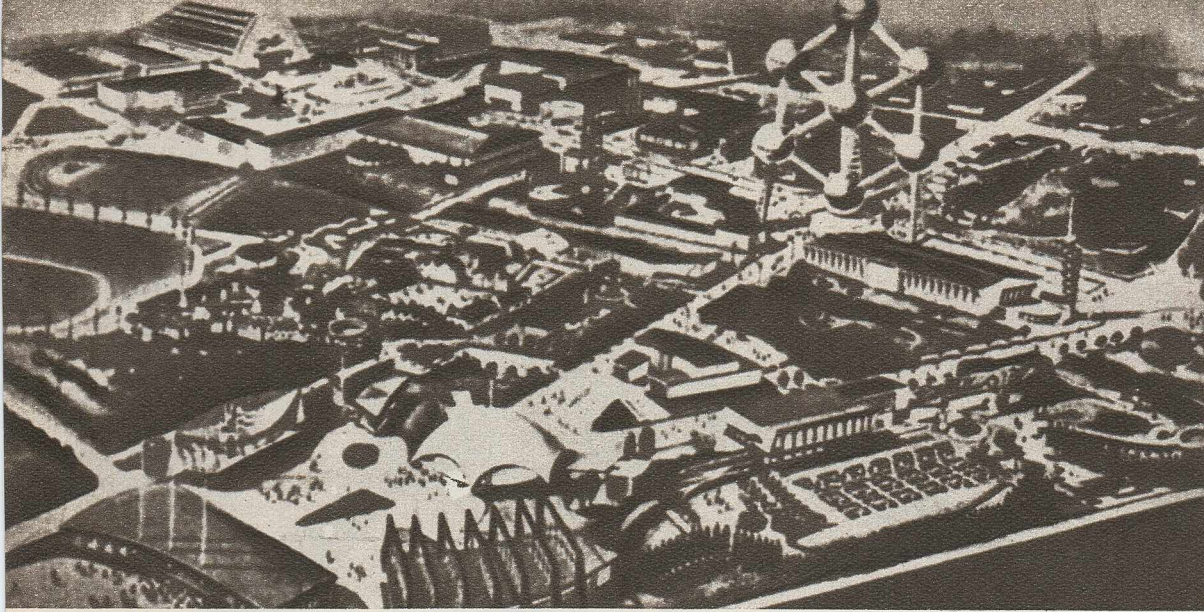
mic, nimeni nu cîntă pentru ei. Și, totuși, copiii ascultă. Au părul pieptănat cu cărare la mijloc, cu breton, sau împletit în codițe, cuminte. Au ochii frumoși, ca ochii copiilor de frumoși, au buzele rotunde și pure — și ascultă. Nu o poveste. Nu un cîntec. Sau poate o poveste.

Acest impunător edificiu este pavilionul Uniunii Sovietice la Expoziția universală de la Bruxelles 1958.

Emblema pavilionului sovietic.

Așa va arăta pavilionul Republicii Cehoslovace.

sau poate un cîntec. Sau poate mai mult decît atît. La căștile aparatului de radiorecepție, copiii ascultă cîntecul uneia din stelele durate de mîinile omului, ascultă semnalele unuia din sateliții artificiali ai pămîntului. Povestea pe care o ascund sunele ei, ale stelei izvorîte de pe pămînt, este povestea care începe cu omul Prometeu, povestea fantastică și plină de patimă, povestea pămîntească și sublimă a civilizației.

Fotografia a apărut mai demult într-o revistă franceză. O revăd azi și-mi învie limpede în fața ochilor, acum cînd scriu despre prima Expoziție universală din cea de-a doua jumătate a secolului XX. Aș vrea mult să văd această fotografie expusă într-una din sutele sau miile de săli ale Expoziției de la Bruxelles. Sala aceea s-ar putea numi sala surîsului. Pentru că cei trei copii surîd. Un surîs tainic, abia văzut. Un surîs minunat.

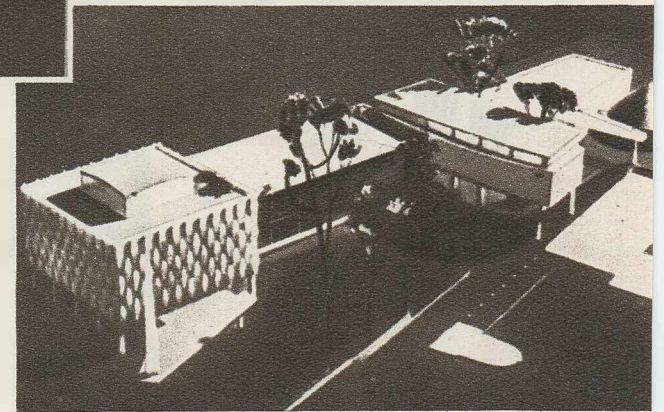
O expoziție a dragostei pentru pace

De la ultima Expoziție universală (New York, 1939) au trecut aproape două decenii, printre cele mai pline de evenimente politice — și poate de evenimente sufletești, de revoluții în sufletul oamenilor — din întreaga istorie. Expoziția de la Bruxelles trebuie să fie un bilanț a tot ce s-a gîndit și s-a creat în anii pe care-i trăim. Un număr de 47 de țări vor înfățișa vizitatorilor tot ce produc

ele mai folositor și mai frumos, roade ale înțelepciunii popoarelor și ale iubirii lor de viață. Vor fi expuse cele mai aromate vinuri și cele mai perfecționate mașini agricole; mătăsuri diafane și avioane T.U.-104; bretele și periute de dinți; combine perfecționate și aparate de fotografiat. Orice. Numai arme nu. Nici o țară nu are voie să prezinte arme. Pentru asemenea produse ale uzinelor există alt soi de „expoziții universale”: războaiele. Acolo se înfățișează în acțiune cele mai noi tipuri de armament, se arată ultimele metode de construire a tranșelor blindate... Nici un om cu mîntea limpede nu dorește asemenea „expoziții”.

Poate că nu le-ar displice unor fabricanți de arme din Occident, ca Expoziția universală 1958 să fie un prilej de reclamă a celor mai perfecționate mijloace deucidere în masă. E aproape sigur că nu le-ar displice. Dar nu le-ar permite-o popoarele, cele care au cerut organizarea unei Expoziții universale pașnice, popoarele care patronază în fapt Expoziția din Bruxelles. Există azi o presiune a opiniei publice mondiale, care nu ar îngădui o expoziție a armelor. E aceeași care vorbește, atît de rezonabil și de doritoare de înțelegere, prin și despre propunerile de pace ale Uniunii Sovietice. La Expoziția universală ea va spune: „iată ce automobile confortabile se pot construi; iată tractoarele care se conduc singure; iată cele mai rotunde baloane pentru co-

↑ Expoziția universală de la Bruxelles va ocupa o suprafață de 465.000 metri pătrați. În fotografie: o machetă a panoramei expoziției.

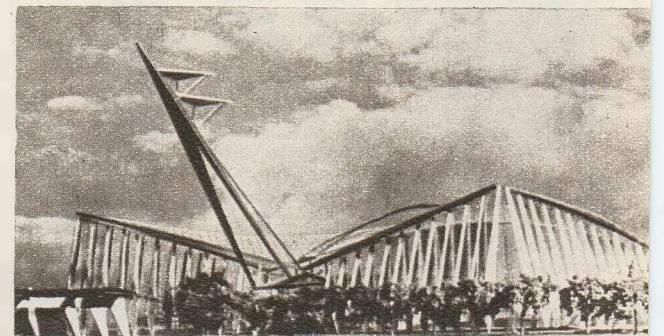
Macheta pavilionului R.P. Ungare.

pii și cele mai albastre!” Ce bine ar fi ca popoarele să nu se mai înfînească niciodată pe front, cît mai des! — la asemenea expoziții!

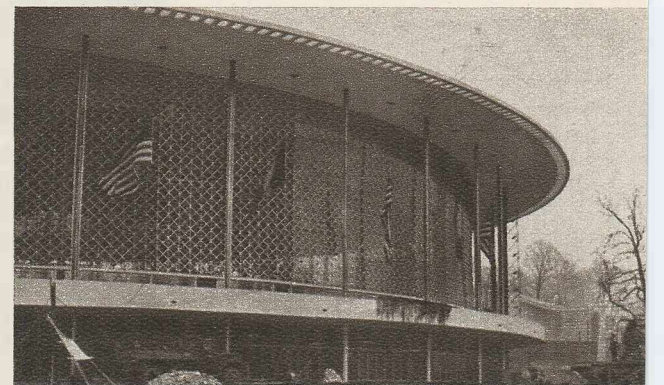
Șase luni de cunoaștere reciprocă

Închinată unei teme generoase: „tehnica și umanismul”, prima Expoziție universală din cea de-a doua jumătate a secolului nostru își va deschide porțile la Bruxelles, la 17 aprilie, și-și va încheia activitatea cu șase luni mai tîrziu. În afară de cele patruzeci și șapte de țări de care am pomenit, vor participa și opt organizații internaționale, printre care și O.N.U. Menirea expoziției este, după cum arată organizatorii ei: „să prezinte un tablou al realizărilor materiale și culturale ale epocii noastre, să arate succesele dobîndite de popoarele globului, în industrie, tehnică, agricultură și cultură”. Dar nu numai atît. Vor expune aci reprezentanți ai lumii capitaliste, alături de țările din adevărata lume nouă, alături de Uniunea Sovietică. Din partea Uniunii Sovietice se așteaptă surprize mari. Creatorii sputnicilor — cei care, cum spune o revistă occidentală, „au uimit lumea” — vor înfățișa aci, cu o mîndrie lipsită de orgoliu, cîteva din realizările lor cele mai de seamă.

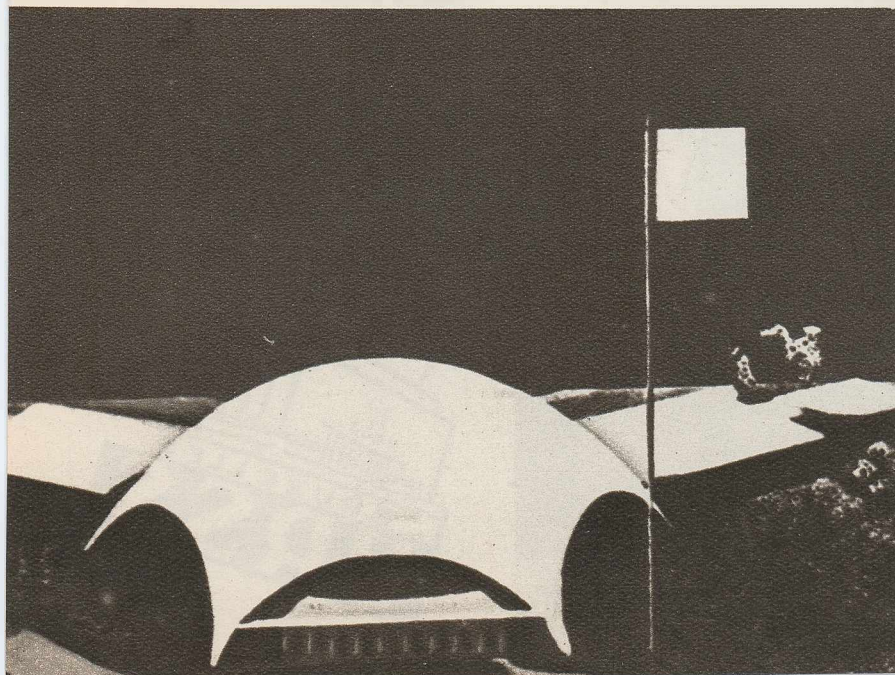
Exagerînd fără măsură și inventînd, unele ziare americane fac un nemaipomenit tărăboi în

O machetă a pavilionului Franței.

Un aspect de pe șantierul pavilionului S.U.A.

Pavilionul Organizației Națiunilor Unite.

jurul pregătirilor „extraordinare” pe care le-ar face Uniunea Sovietică, pentru reprezentarea ei la Bruxelles. Fierberea aceasta e semnificativă. S.U.A. nu mai poate subestima azi avîntul Uniunii Sovietice. Nu mai poate să-și nege supremația în știință. Realitatea e realitate. Cunoscutul comentator american de politică externă Walter Lippman consemnează situația cu limpezime: „Deși „Exploratorul” (satelitul artificial lansat de americani — n.n.) este pe cer, nu avem nici un motiv să credem că ritmul comparativ de dezvoltare este din nou echilibrat și cu atît mai puțin că el ar fi în favoarea noastră”. Lippman își avertizează citi-

torii că din acest punct de vedere U.R.S.S. „înaintează mai repede” decît S.U.A.

Pregătirile în vederea deschiderii expoziției (a treizecea din istorie) au început încă de acum șapte ani. O problemă nu atât de lesne de rezolvat este aceea a găzduirii milionilor de oaspeți. Se construiesc hoteluri, se taie șosele către expoziție. În întreaga țară se desfășoară o campanie ieșită din comun: o campanie a politetei. Belgienii se pregătesc să fie gazde.

Risipa de lumină — fenomen strict pozitiv

Pentru a ne face o idee despre proporțiile sarcinii pe care și-au asumat-o organizatorii, e destul să ne gândim la una singură din numeroasele probleme care se ridică în fața lor: aceea a iluminatului electric al expoziției. Pentru alimentarea cu curent, este necesară o conductă principală lungă de... 120 de kilometri, care va duce lumina în interiorul pavilioanelor prin ramificații de fire electrice care cîntăresc mii de kilograme. Se amenajează pe terenul expoziției un hazuv iluminat de reflectoare, în mijlocul căruia va arde, înaltă de șapte metri, o flacără de gaze, simbolizînd legătura dintre foc și apă. „Se anticipează — comentează un ziar străin — că expoziția va prezenta o risipă de lumină fără precedent pe un teritoriu atât de mic!” Risipă... E poate exagerare. De lumină nu se poate face niciodată risipă. Oricîtă ar fi, e încă prea puțină pentru așteptările și visurile omenirii. Risipa de lumină — după atîtea veacuri de întuneric — mi se pare un fenomen strict pozitiv.

Ați vizitat vreodată o moleculă de fier?

Cine n-a visat să vadă turnul Eiffel? La cinci ani, vrei să-ți iei zborul din virful lui, ca o pasăre; la zece, ai dori să te azvîrli de acolo cu o parașută albastră; la cincisprezece, năzui să-l cercezezi îndeaproape, să-l pipăi cu mîinile tinere, să vezi cum e construit, iar la douăzeci... La douăzeci te-ai mulțumi ca, din înălțimea lui, alături de o fată cu umerii mici și cu rochia albă foșnind ușor, să privești. Să privești de sus, spre oraș, spre lume.

Ei bine, gloria turnului Eiffel e pe cale să apună. A fost înălțat în 1900, tot cu prilejul unei Expoziții universale. Va fi poate lăsat în umbră de edificiul Atomium, înalt de 110 metri, care se ridică acum la Bruxelles și care va rămîne ca o amintire a expoziției — și, bineînțeles, nu numai atât! — decenii sau poate secole.

Ați vizitat vreodată o moleculă de fier? Probabil că nu. Nici eu. Mai mult chiar: din prea mult scepticism, nici nu credeam în posibilitatea unei asemenea aventuri. Și, totuși... Edificiul care a primit numele Atomium înfățișează... o moleculă de fier. E drept, molecula nu-și păstrează dimensiunile naturale. E puțin mărită: de 160 miliarde de ori. (În liceu, profesorul de chimie era să mă lase corigent pentru că nu știam cum arată molecula de fier! Nu bănuiam pe atunci că așa ceva se poate vizita). Cele două sfere (acum știu: molecula de fier are două atomi) care se construiesc, au un diametru de

18 metri fiecare și sînt legate între ele prin tuburi metalice, în interiorul cărora circulă ascensoare pentru vizitatori. În fiecare sferă va fi deschisă o expoziție, în organizare internațională. Tema: „folosirea pașnică a energiei atomice”. Pe sfera cea mai înaltă a Atomiumului se află o terasă de pe care se va putea admira panorama. Peste cincizeci de ani, vom spune poate: „Cine n-a visat să vadă edificiul Atomium? La cinci ani, vrei să pleci în călătorie spre Marte din virful lui; la zece, te pregătești să urci pe terasa de sus, cu heli-coptorul; la cincisprezece, năzui să construiești altele, mai mari, mai frumoase. Iar la douăzeci... La douăzeci, te-ai mulțumi ca, din înălțimea lui, alături de o fată cu umerii mici și cu rochia albă foșnind ușor, să privești. Să privești...”

Atențiune! Ultimele știri!

Țările care vor participa la expoziție se pregătesc cu înfrigurare. Publicațiile din lumea întreagă sînt pline de vești despre apropiata deschidere a expoziției, despre cele mai originale din exponate, despre pavilioanele țărilor. Sub titluri ca „Ul-

Aci se amenajează orașul copiilor.

time oră” sau „Atențiune! Ultimele știri!”, se scrie despre pavilionul Belgiei, construit în întregime din lemn. Se anunță că pavilionul petrolului are în fața lui o sondă înaltă de 43 de metri. Sînt aproape gata un palat al artelor și altul al științelor. Pavilionul R.P. Ungare este compus din trei părți. Una din acestea va fi un imens cort de sticlă. Aci va fi restaurantul cu specialități culinare maghiare. Pavilionul Franței e construit din sticlă, pe o temelie cu aspect de cristal. La pavilionul Japoniei s-au folosit ca material de construcție trestia și bambusul. Pavilionul S.U.A. e o mare clădire rotundă, nesuștinută de nici o coloană interioară.

Pavilionul sovietic — o clădire de sticlă, oțel și aluminiu — e înalt de 22 de metri și are o suprafață de 25.000 de metri pătrați. Zidurile sale par suspendate pe cabluri fixate de stilpi de oțel. În pavilionul sovietic vizitatorii vor întîlni machetele în mărime naturală ale celor doi sputnici lanșați de U.R.S.S. Vizitatorii vor privi aici și clinii de experiență, primele viețuitoare care au privit planeta noastră „de sus”. Va fi prezentată și macheta primului spărgător de gheață atomic din

lume, „Lenin”, lansat spre sfîrșitul anului trecut. E probabil că excursioniștii sovietici vor fi transportați în Belgia pe o linie aviatică directă, cu avioane T.U.-104. E firesc: ei vin din țara celui mai modern avion de călători din lume.

În împărăția florilor și a stelelor

Expoziția se construiește într-un parc. Organizatorii nu au autorizația să taie nici un arbore, astfel încît pavilioanele vor fi înecate în verdeață. În afară de aceasta, două milioane de plante sînt pregătite în sere, special pentru împodobirea clădirilor expoziției. Trandafiri și lalele, magnolii și orhidee vor întineri privescile. Va fi o expoziție a florilor și a păcii. Se nădăjduiește că, în lumea aceasta a florilor, vor da spectacole cele mai vestite ansambluri artistice din lume, că vor veni balerini sovietici, cîntăreții de la opera din Paris, orchestra filarmonică din Fildelfia, Scala din Milano. Muzica va scâlda totul în bucurie, ca în apa a o mie de fîntîni... Oamenii vor suride și vor visa. Oamenii vor privi la machetele sateliților artificiali ai pămîntului...

Dragoș VICOL

Pastel

Vîntul înălțimilor îmi răcorea
fruntea:
Eram în preajma vulturilor și mă
uitam
Lung în acîncul de jos... Ploaia
trecuse

Cu norul ei ca un burduf vinețiu:
Jnepeni se scuturau ușor de apă,
lar pîntul în pisc făcea să foșneasca
Mătasa imensului cer azurii...

Eram în preajma vulturilor!
Jos: verdele codrilor, negrul cărbunului.

Sopîrla de aur a apei trecînd prin
strîmtori,
Coșurile-nalte cu bucle de fum,
Vilele roșii cu ochi scînteietori,
Străzile albe, lîmpezi fîntînilor,
Și grădinile cu mere și prune în
pîrg...

De lîngă zborul vulturilor am în-
tîns mîinile
Spre noul și tînărul tîrg...

Eram lîngă zborul vulturilor
Și peste pîi cresc un curcubeu:
Valea părea un paner încercat cu
minuni.

Iar curcubeul un mîner aruncat
peste vale!...
Ardeau șapte pietre scumpe mereu
Peste tîrg, peste oameni și peste
cărbuni...
Și-mi oenea să iau de mîner pane-
rul,
Să oi-l aduc să-l pedești, oameni
buni...

Horia ARAMĂ

Acropolele noastre

În țara mea vin pelerini de pretu-
tîndeni
Să se închine la altarele frumosu-
lui;

La munții care nu-s cei mai înalți,
Dar au contur și rezonanță de
pioară.
La codrii care nu-s cei mai înfiși.
Dar cîntă și jelesc cu glas de om.

Și-si spală fruntea, pelerinii, în
Izvoare
Care tîmăduiesc uritul pieții,
Și-si spală ochii în albastrul ce-
rului,
Pîlîngînd de bucurie și nădejde.

Și-ntruzăresc în fața pelerinii,
Pe înălțimi, Acropolele noastre!

Sîntem făcuți să zburăm

Sîntem făcuți să zburăm, nu oă
dați seama?
Brațele noastre abia așteaptă să le
dezgolim,
Ca să se-nvîrtozeze la pînt și la
soare
Și să devină aripi în lege.

Nu oă dați seama că toate minu-
nile
Se cer privite din zbor, dînspre
soare,
Și oricît strălucesc, sînt încă um-
brate
Fîindcă, naivi, le privim de jos?

Și de unde oia care ne prinde
Cînd privim cerul înțesat de stele?
Nu oă dați seama?
Sîntem făcuți să zburăm spre ele!

Am ratat un foileton

de George MANOLE

Fotografiile de M. PAIUC

Cîte ședlate n-au avut loc în biroul directorului. Și totuși ca aceasta n-a mai fost nici una.

Intimplarea, marele prieten al foiletonistului, a făcut să prind de veste că la întreprinderea comercială regională cu ridicata textile-încălțăminte din București zac câteva stive de stăm-buri, provenind de la fabrica „Fusul” din Galați. Motivul? Marfă nevandabilă. Calitate proastă, modele urite și prost executate — mă rog, rebut în toată puterea cuvintului.

Cele ce au urmat au decurs cu derutanta viteză a secolului XX. Un telefon pentru verifi-

careia informației, formele de deplasare, bilete de avion și iată-mă la Galați, coborînd scărița avionului, proaspăt și bine dispus. (Ah, cum am să-i mai ard!)

Primul pas, prima deziluzie

— Nu mai există nici o fabrică „Fusul” la Galați — îmi spune șoferul autobuzului Tarom.

— Bine, dar...

— Dar a fost pînă acum citva timp. Azi se numește „Intre-

prinderile Textile Galați” — continuă șoferul. Știți, s-au făcut niște comasări.

— Ce mi-e baba-Rada, ce mi-e Rada-baba — îmi zic și-mi recapăt buna dispoziție.

Prompt și conștiincios

Tovarășul Valeriu Stoenuș, directorul fabricii, este un om amabil și prietenos. Îmi declară de la bun început că iubește ziaristii cum nu se mai poate, că știe cam ce ne face nouă trebuință și că voi fi servit, vorba ceea, prompt și conștiincios. Ca urmare, îmi vorbește despre îndeplinirea planului la toți indicii, despre buna calitate a produselor, despre modele noi și despre excelentele rezultate obținute în urma aplicării măsurilor tehnico-organizatorice propuse de muncitori, o dată cu introducerea noului sistem de salarizare îmbunătățit. Sînt teribil de curios să văd pe unde o să scoată cămașa cînd am să-i vor-

besc despre stivele de stambă de la București. (Ce mai efecte am să scot din contradicțiile care au să urmeze...)

Basme

Îmi caut momentul potrivit și, prin surprindere, lansez atacul. Directorul rămîne o clipă în cumpănă, apoi, aruncînd spre tavanul încăperii un șuvoi de fum tras cu sete din țigăreța pe care o fumează, îmi răspunde laconic:

— Basme!

— Adică nu-i adevărat?

— Nimic mai adevărat. Dar am spus basme, pentru că asta „a fost odată”. Pînă acum doi ani producția noastră era foarte slabă. Acum însă (și directorul scoate o mapă cuprinzînd artileria grea a argumentelor) situația s-a schimbat radical. După cum poți să te convingi și dumneata, comerțul solicită cit mai multe produse de la noi. De

Deși nu s-ar părea la prima vedere, totuși între calitatea mesei la cantină și calitatea producției există un raport direct.

— Scad „permanenții”, tovarășe! Ce-o fi cu nea Racoviță?

CLIENTI
PERMANENȚI
Bașalică
Ion
Petrescu
Gheorghiu D
Fărnăsbac
Morohai
Varileșu
RACOVITĂ G.
Mihavrel
Trofan
Baiazid.

Consumatori unit rușii
A FACE PLATA
odată... comanda

altfel am ajuns chiar fruntași în sectorul bumbac.

Toată buna mea dispoziție s-a dus pe copcă, iar foiletonul, pe apa Sîmbetei.

Cine-l de vină?

Aceasta este întrebarea pe care am pus-o tovarășului director. Cine-l de vină că am ratat un foileton?

„Îmi amintesc că acum aproape doi ani, cînd am luat postul în primire — începu narativ interlocutorul — mă cam temeam. Prea avea fabrica renume prost. Nici nu-mi dădeam seama cu ce să încep. Constatasem că principalele cauze tehnice ale neîndeplinirii planului, atât calitativ cît și cantitativ, erau în linii mari: un flux tehnologic nefiresc și greoi în filatură și o secție de finisaj necorespunzătoare, moștenită încă de la naționalizare. Mărturisesc că o serie de lucruri îmi scăpau, prea mă adîncisem mult în proiectele de renovare pe care intenționam să le prezint ministerului. Dar într-o bună zi, m-am trezit în față cu un fel de deputație muncitorească. Moș Herța, cel mai vechi muncitor din fabrică, Turcea de la finisaj, Cecilia Constantinescu de la filatură etc.

— Iaca, dacă nu ne chemi dumneata, venim noi și nechemăți — începu moș Herța.

— Despre ce e vorba?

— De fabrică. Știm că se lucrează la propunerile de reno-

vare și am vrea să le cunoaștem și noi.

— Socotim că s-ar cuveni — mai spuse un altul.

Aveau dreptate, așa că am scos proiectele din sertar. A fost o ședință neconvocată, fără ordine de zi stabilită și, cu toate acestea, poate cea mai rodnică ședință din câte s-au ținut în fabrica noastră pînă azi. Rezultatele? Unele îmbunătățiri la proiectele de renovare, dar ceea ce era mai important, mi s-a atras atenția asupra altor cauze ale rămîinerii noastre în urmă, cauze care s-au dovedit a fi cel puțin la fel de însemnate ca și cele tehnice.

„Adică?” — insist eu.

„O mare fluctuație a muncitorilor și chiar a cadrelor de conducere, în fabrică. În șase ani au trecut pe la noi șapte directori și nouă ingineri șefi... În privința muncitorilor, fluctuația se datora lipsei de grijă pentru asigurarea unor bune condiții de trai. Nu aveam cămine pentru muncitorii necăsătoriți, căminul fabricii era necorespunzător, cantina lăsa mult de dorit. Cît despre activitatea culturală sau sportivă, vorba lui Cațavencu: erau sublime, dar lipseau cu desăvîrșire.

În afară de aceasta, o parte dintre muncitori, proveniți din regiune, considerau fabrica drept o sursă de venituri suplimentare în perioadele dintre campaniile agricole. Mai aveam multe absențe nemotivate de la lucru,

„Ce spui, moș Herța? Cînd mai stăm de vorbă la un pahar?” „Cînd vrei, frate Racoviță”. „Atunci, după schimb... dar la mine acasă. Nu de alta, însă nevastă-mea se îngrijorează dacă întîrzi!”.

cauzate de un prea strîns prieteșug cu zeama de prună. Se mai puneau probleme de ridicare a calificării, era necesară aducerea în fabrică a unui creator de modele, completarea numărului de tehnicieni și multe, multe altele. Îți dai seama că o asemenea acțiune, dusă pe atîtea fronturi, nu poate s-o înfăptuiască un singur om. Dacă ai să mergi prin fabrică, ai să dai peste tot de oameni care au contribuit la ratarea foiletonului duminical, care nu mă îndoiesc că m-ar fi delectat... (Ce păcat că nu mi-a trecut prin cap să vin la Galați acum doi ani!)

La o cinzeacă

Cine-l cunoaște pe moș Herța s-ar fi mirat, poate, să-l fi văzut la circiumă. Și, totuși, moș Herța stătea la un colț de masă, cu țolul în față, alături de Gheorghe Racoviță, maistrul de la vopsitorie.

— Uite, măi Gheorghe, că am venit după tine și aici. Doar la circiumă te mai poate afla omul.

— La ce-ai venit? Vrei să mă prelucrezi, ha?

Scurt intermezzo liric în timpul derețicului: „Vasăzică așa vine! Cu poeziile astea lungi nu-ți nici o mirare dacă încurci strofele...” Filatoarea Alexandrina Parascăv e una dintre cele mai bune recitatoare din echipa artistică a fabricii,

— Fie și așa. Și cu tine am s-o iau din scurt. De ce bei?

— Pe banii mei beau. Ce-ți pasă?

— Nu-mi pasă. Numai că tu bei cînd și cît nu trebuie. Nu zice nimeni să nu bei. O cinzeacă, acolo, prinde bine. Da' nu cu oca' și încă înainte de schimb.

— Eu mă țin tare, nu se cunoaște—argumentează vopsitorul.

— Asta așa-i, dar vezi că după tine se iau și alții mai slabi și...

— Dacă nu-i țin curelele, să steie acasă. Eu nu trag de mîneacă pe nimeni.

— Ei, măi Gheorghită măi, păcat, tare păcat. Dragoste cu sila nu se poate. Teamă mi-e c-o să ne despărțim. Și asta taman acum, cînd s-a mai pus pe roate fabrica, în urma renovării. Curînd o să avem și modele cu patru valțuri.

— Cu patru valțuri, ești sigur?

— Am văzut modelul la tovarășa Găetan, pictorița. Nici nu știu cine o să poată lucra așa ceva, că tu n-o să mai faci mulți purici în fabrică. Din cauza beției, n-o să mai fii în stare să lucrezi, mă Gheorghe. Și dacă, cu mințile băute, într-o bună zi faci cine știe ce pocinog, noi, tovarășii tăi, o să cerem să te scoată din fabrică.

— Asta o s-o mai vedem noi...

Peste o lună Gheorghe Racoviță trăgea stambă înflorată în patru culori, în timp ce ospătarul de la bufetul din apropiere discuta cu vainburșul:

— Ce-o fi, mă, cu nea Racoviță, că nu se mai vede?

— O fi bolnav, bre!

(Ce mai plească ar fi chestia asta pentru un reporter!)

Dragă tătucă și mămucă

Maria Bocăneală a venit în fabrică spre iarnă. A fost repartizată la filatură și a deprins repede meșteșugul. Toată lumea era mulțumită, numai că Maria Bocăneală avea un gînd ascuns care nu s-a aflat decît prin vară.

„Du-te, fată dragă, eu nu-ți spun nimic. Dacă tu socotești că așa trebuie... Cecilia Constantinescu știe însă că Maria Bocăneală va rămâne în fabrică.

cînd fata a anunțat că pleacă acasă, la țară.

— Mă duc numai să ajut cît se strînge pîinea și mă întorc — zicea dînsa.

În ziua aceea Maria a primit o vizită la cămin. Era Cecilia Constantinescu, cu care se împrietenise în filatură.

— Am venit să ne luăm rămas bun, Mărie — începu vizitatoarea.

Maria se simțea stingherită. Nu se știa vinovată cu nimic și, totuși, simțea o strîngere de inimă. Începu să se scuze stîngaci, fără să aștepte vreo mustrare.

— Mă duc, doar așa, pe vreo două luni, tușă Cecilio. După treierii, mă întorc înapoi. Zău că mă întorc.

— Du-te, fată dragă, eu nu-ți spun nimic — făcu Cecilia. Dacă tu socoți că așa trebuie... Și eu făceam așa în primii ani.

Cludat: pentru sportivele din această fabrică a fost asigurat echipamentul... de fotbal!

Numai că, pe atunci, așa cum lăsam fabrica, așa o aflam la întoarcere... Acum, mai în fiecare zi se schimbă ceva. Dacă s-ar fi petrecut asta pe vremea cînd am intrat eu în fabrică, poate că nici nu m-aș mai fi întors la ring. M-aș fi rușinat să mă întorc la de-a gata... Ce să faci! Așa se întîmplă cînd stai în două luntre. Cu un picior în fabrică și cu altul pe ogor, nu se poate... Ei, dar eu te țin de vorbă și tu trebuie să-ți faci bagajul... Drum bun, draga mea, și dacă nu uiți, scrie-mi.

După ce a plecat vizitatoarea, Maria Bocăneală a început să-și strîngă încet lucrurile și să le așeze cu grijă în geamantanul de carton cu care venise de acasă. La un moment dat însă s-a oprit locului, cu o rochie împăturită în mină. A stat așa preț de câteva minute, apoi a lăsat-o să cadă pe pat și a prins să caute o foaie de hîrtie. Cînd a găsit-o, s-a așezat la masă și a început să scrie:

„Dragă tătucă și mămucă, aflați despre mine că sînt sănătoasă care sănătate v-o doresc și dumneavoastră...”

Salvarea

Salvarea foiletonului meu am aflat-o la contabilul șef. Nu în calitate de contabil, ci ca președinte al colectivului sportiv, acesta mi-a declarat:

— Cu sportul stăm bine. Avem pînă acum o echipă de fotbal! Sfîntă naivitate! Sportul, reprezentat prin fotbal, într-o fabrică în care majoritatea colectivului este formată din femei — iată în sfîrșit un subiect de foileton. Din păcate, însă, asta merge la „Sportul Popular”...

Interviul nostru

INVITAȚIE LA HISTRIA

Afișul pentru filmul *Histria* mă urmărește ca un prospect de roșaj: am nostalgia străvechii cetăți de lingă gurile Dunării. Spre bucuria mea, am avut prilejul zilele acestea să cunosc cercelitoare specializată în săpăturile de la *Histria*: pe tovarăsa Gabriel'a Bordenache, colaboratoare a Secției de Arheologie a Academiei R.P.R.

De la început, am exprimat vechea dorință de a cunoaște *Histria*.

— Vino în septembrie — mi-a răspuns tovarăsa arheolog. Te urci în trenul de Constanța și cobori la halta Istria. De aici, o ții drept înaintea ochilor, 15 km. Într-un tirziu o să vezi un promontoriu de schist verde, un fel de dînte înfrînd în apa lacului Sinoe. Acolo e *Histria*. Ca să fii sigură e-ai ajuns, la seama la incinta romană, aceea pe care a dezgropat-o Pirvan. O s-o recunoști după culoarea ei galben-aurie. E zidul ridicat împotriva goților; histrienii l-au clădit în grabă și, cum s-ar spune, cu tot ce le-a căzut în mină. Au cuprins în baricadă inscripții, cornișe și chiar scaune de teatru...

— Acolo voi afla echipa de arheologi?

— Mai întâi o să dai de păsări. Aici e raiul păsărilor. Nu știi că emblema *Histriei* era un vultur de mare ținînd în gheare un delphin? Sîntem aproape de deltă. Gurile Dunării — arteră prielnică pentru comerț — au atras pe coloniștii milesieni cu șase secole înainte de era noastră. Deltă a dat naștere cetății și tot ea i-a grăbit sfîrșitul: adunînd an de an aluviuni în rada *Histriei*, a creat grindul Chituc și a despărțit pentru totdeauna prea strălucitul port de mare. Vei auzi, așadar, țipătul lișitelor, al lebedelor și al rațelor sălbatice. Iar dacă vei asculta cu atenție, vei auzi și zgomotul tirnăcoapelor noastre, al celor... 12 plus 100.

— Cine sînteți voi, cei 12 plus 100?

— Sîntem 12 specialiști — colaboratori ai Secției de Arheologie a Academiei, conduși de tov. prof. acad. Em. Condurache — și 100 de muncitori. Lucrăm la săpături cît ține ziua de vară, de la 6 dimineața la 5 după-amiază, din iunie pînă către sfîrșitul lui septembrie.

— Și... săpați tot timpul?

Tovarăsa Bordenache începe să rîdă. Imi pare bine că o fac să se distreze. Imi închipuim că arheologii sînt foarte scorbosți, disprețuiesc pe profani și privesc prin ei ca prin sticlă.

— Imi amintești — imi spune interlocutoarea mea — de unul dintre lucrătorii noștri, proaspăt venit pe șantier. Săpînd pe o zi de arșiță grozavă și văzînd ca scoate la iveală pîntră și iar piatră, a oftat: „Da, cînd omi da o dată peste hîrdaul cela cu aur, să ne întoarcem acasă?”

— Vasăzică cei 100 nu se molipsesc de patima arheologică a celor 12?

— Ba dimpotrivă! Mulți, surprinzător de mulți dintre muncitorii săpători ajung să se pătrundă de înțelesul și farmecul meseriei noastre și atunci vădesc o îndemînare și o putere de dăruire într-adevăr uimitoare. Cîțiva au devenit în cursul unei singure veri adevărați specialiști restauratori de monumente. De aceea, năzuința noastră este de a crea o echipă de muncitori rafilați, cărora să li se asigure astfel de condiții, încît să se poată face disponibili în fiecare vară pentru săpăturile de la *Histria*.

— Cînd au început săpăturile de la *Histria* să devină o activitate continuă și sistematică?

— În anul 1949, cînd statul a pus la dispoziția lucrătorilor de la *Histria* fonduri însemnate pentru desfășurarea unei munci serioase și de mare

Vas-porumbel din epoca arhaică.

amploare. Astăzi, unul din principalele noastre obiective este cercetarea relațiilor primilor colonizatori cu băștinășii geto-daci: de aceea am întreprins săpături în adîncime. Datorită eforturilor noastre, s-a putut ajunge pentru prima dată la straturile cele mai adînci ale cetății grecești.

— Ce răspuns se poate da la contro-versa: a existat sau nu în *Histria* o populație geto-dacă înainte de colonizarea grecească?

— Lucrez în sectorul de nord al cetății, în așa-numita „zonă sacră”. Aici a fost dat la iveală, printre multe alte resturi de edificii religioase, întregul soclu al unui templu grec din perioada clasică (sec. V î.e.n.). În stratul cel mai adînc, printre resturi de ceramică artistică grecească, am aflat cioburi de oale primitive de culoare cenușie; ceea ce dovedește că o populație băștinășă geto-dacă locuia în *Histria* înainte de așezarea colonizatorilor greci. Deci, la contro-versa amintită, se poate da un răspuns pozitiv.

— Cînd vor lua sfîrșit lucrările de la *Histria*?

— Copiii copiilor noștri vor putea răspunde la această întrebare. „Prea strălucita cetate” a trăit o viață continuă de 12 veacuri și s-a întins pe o suprafață — dacă ținem seama de pămînturile dinafara incintei, locuite de băștinășii helenizați — aproape nelimitată. *Histria* e un adevărat „raccourci” vertical în istoria antică, trecînd prin epoca arhaică, clasică, helenistică, romană, bizantină și a creștinismului primitiv. De aceea și timpul necesar lucrărilor noastre e greu de prevăzut.

— Imi închipuie stratificarea acestor civilizații, rînd pe rînd îngropate de dezastre naturale și sociale, ca o prăjitură doboș. De aceea întreb: ca să pătrundeți la stratul din fund, nu trebuie să sacrificați pămîntul superior?

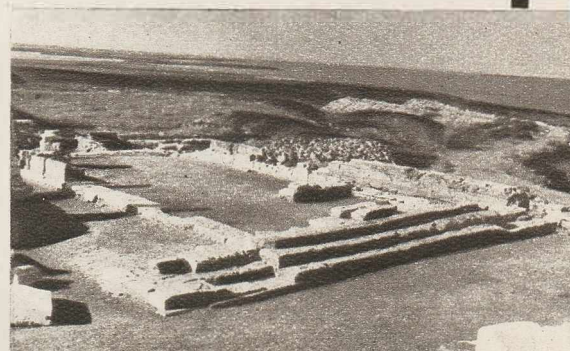
— În principiu, da. În practică facem acest lucru cu mare prudență. Tocmai aici se vădește iscusința muncitorului care „operează” cu tirnăcopul și vigilența specialistului, care cerne cu privirea fiecare strat de pămînt înălțat. Toate vestigiile pămînturilor superioare sînt păstrate, fotografiate, relevate, cercetate. Se conservă intacte edificiile care nu periclitează investigațiile în adîncime. Am păstrat, de pildă, în „zona sacră” vestigiile unei somptuoase case particulare, din vremea lui Constantin cel Mare. Am aflat și case mai modeste, ca de pildă o locuință din epoca helenistică, pardosită toată cu funduri de amfore. Lucru de dubla însemnătate: dovada imensei cantități de amfore importate la *Histria* și absoluta noutate a acestei idei decorative.

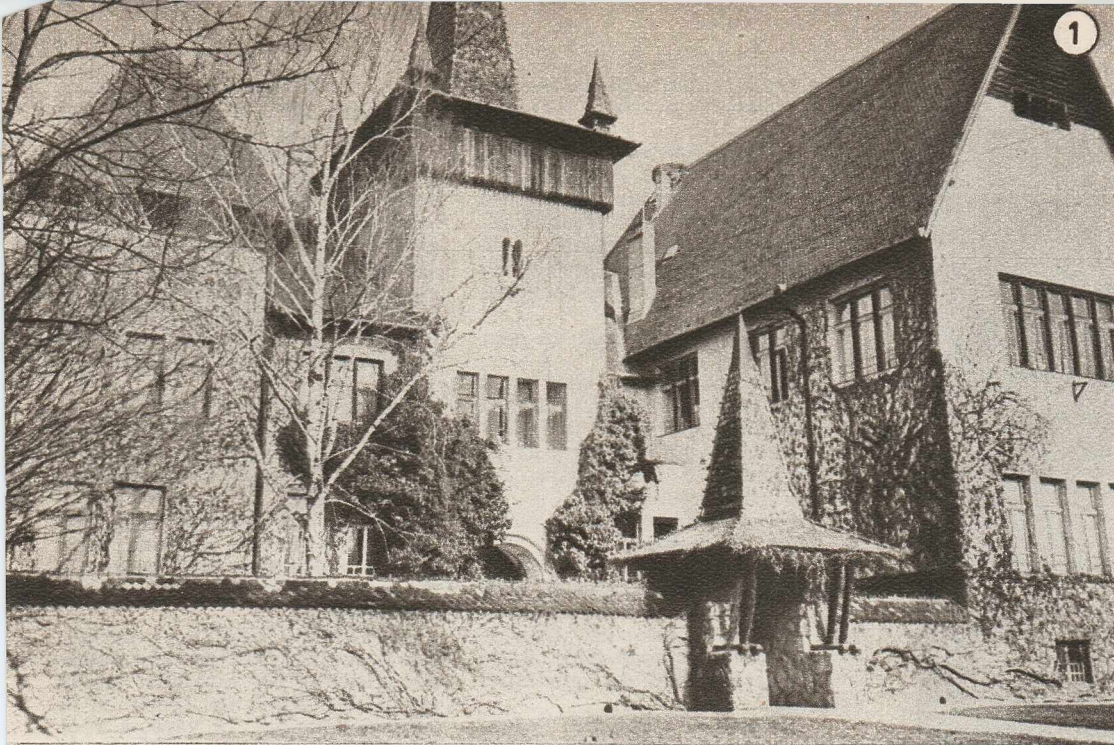
— E trumos?

— Vino să vezi! Ai să fii oaspetele celei mai recente stratificări a civilizației histriene: așezările noastre, ale celor 12 plus 100. Acolo se mai găsește un culeuș pentru un iubitor al *Histriei*.

Viorica FILIPOIU

Temelile unui templu grec din perioada clasică (sec. V î.e.n.).

Să vizităm muzeul din SFINTU GHEORGHE

In 1940 acest muzeu (fotografia 1) a fost vizitat de 456 oameni; in 1955, numărul vizitatorilor săi a întrecut cifra de 25.000.

„In pădurea întunecată de la Radvány fu găsit într-o zi un mort. Cineva înfipsese un pumnal în inima viteazului Bârczi Benő. Potrivit unei străvechi credințe, cadavrul nu putea fi înmormântat pînă nu se descoperea criminalul, prin însăși mărturia mortului. Rînd pe rînd fură chemați să treacă prin fața lui rude și prieteni, cunoscuți și necunoscuți. În fața tuturor, singele închegat ce acoperea rana rămînea nemișcat. În sfîrșit, trecu prin fața coșciugului și iubita lui Bârczi, frumoasa Kund Abigél. Și deodată rana se împrespătă: singele țîșni roșu, cu putere, și trădă asasinul...”

„... — Pe Bârczi Benő nu l-am ucis eu.
Martor îmi e cerul, îmi e Dumnezeu!
Tremurînd, ea astfel a grăit.
— Dar pumnalul eu i-am dăruit...”

Toți din juru-i rămaseră înmărmuriți. Cu ochii tulburi, fata smulse pumnalul din inima iubitului... Iși aminti tragicul moment. Se iubeau cu patimă. Într-o zi, Bârczi îi ceru să-i spună că-l iubește, amenințînd-o că dacă n-o va face, își va curma viața. Și atunci, fără să șovăie, frumoasa Abigél îi întinse pumnalul, iar el și-l împlîntă în piept, dovedindu-i că ținea la ea mai mult decît la propria-i viață.

Regretele fetei sînt tîrzii... Pierzîndu-și mințile, ea o ia razna prin sat, rîzînd și cîntînd:

„Cică fusese odată o fată
...Care se jucase cu un slăcîu
Așa cum se joacă mîța cu șoricelul...”

Iată subiectul uneia din celebrele balade ale clasicului literaturii maghiare Arany János (1817-1882).

Această minunată baladă a inspirat penele marelui pictor secuî Gyárfás Jenő (1857-1925). El i-a închinat un frumos tablou, care se află expus în muzeul din Sft. Gheorghe (fotografia 3).

Ca orice om înaintat al timpului său, Gyárfás Jenő și-a închinat multe din creațiile sale, trecutului eroic de luptă al poporului. Una din aceste lucrări este aceea intitulată „Lupta de la Chichiș”. Prin această compoziție, pictorul secuimii aduce un omagiu luptătorului revoluționar al anilor 1848-1849, Gábor Áron, turnător de tunuri care a căzut în lupta de la Chichiș (fotografia 2).

Muzeul din Sft. Gheorghe se poate mîndri cu cel mai original și mai frumos portret al lui Kossuth Lajos, conducătorul revoluției maghiare de la 1848. Această lucrare aparține de asemenea lui Gyárfás Jenő și însuși fiul curajosului revoluționar al anului 1848, Kossuth Ferencz, recunoaște într-însa cel mai bun portret care a fost făcut vreodată tatălui său.

Am vorbit mai sus despre Gábor Áron, eroul turnător de tunuri. În afară de tabloul reprezentînd lupta de la Chichiș, muzeul din Sft. Gheorghe adăpostește numeroase alte amintiri despre acest luptător neînficat. Iată bunăoară, un tun descoperit în anul 1906, cu prilejul unor săpături. E singurul care s-a păstrat din vremea revoluției; a fost turnat de Gábor Áron. Cîte sapte emoționante ar putea povesti această străveche armă, dacă ar avea grai!...

Toamna anului 1848... Soarta revoluției din Transilvania pare a fi pecetluită. Puchner, căpetenia armatei austriace, nu mai are de cucerit decît o parte a fostului județ Trei-Scaune, spre a-și putea realiza planul de nimicire a rămășițelor forțelor revoluționare din Ungaria, situate la vest de Oradea. Dar populația din Trei-Scaune nu vrea să cedeze. Pentru a opune rezistență, îi trebuie

arme, tunuri. Și nu le are. „Le vom avea!” — spune Gábor Áron. În mare grabă, clopoțele bisericilor, pendulele vechilor orologiilor, vasele de fier sînt strînse toate de secui din împrejurimile orașelor Sft. Gheorghe și Tg. Secuiesc și de rominii din Zăbala și Covasna, și sînt prefăcute de către iscusitul Gábor în 60 de tunuri puternice. Dar, în ciuda tuturor acestor eforturi și îndrjiri, revoluția este înăbușită. Lupta rămîne zadarnică și înflăcărutul Gábor Áron moare răpus de o ghiulea. Poporul a creat despre el legende, iar artiștii îi redau cu emoție figura dîrză, așa cum a redat-o sculptorul Kurta Jozsef în macheta sa, expusă în muzeu. (fotografia 4).

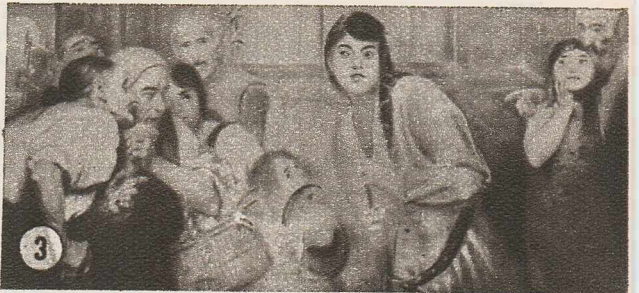
În muzeul din Sft. Gheorghe, găsești o întregă lume a cărei diversitate te uimește și te încîntă deopotrivă. Iată, bunăoară, un tezaur de argint. El a fost descoperit la Surcea și aparține culturii materiale a populației dacice din a doua epocă a fierului.

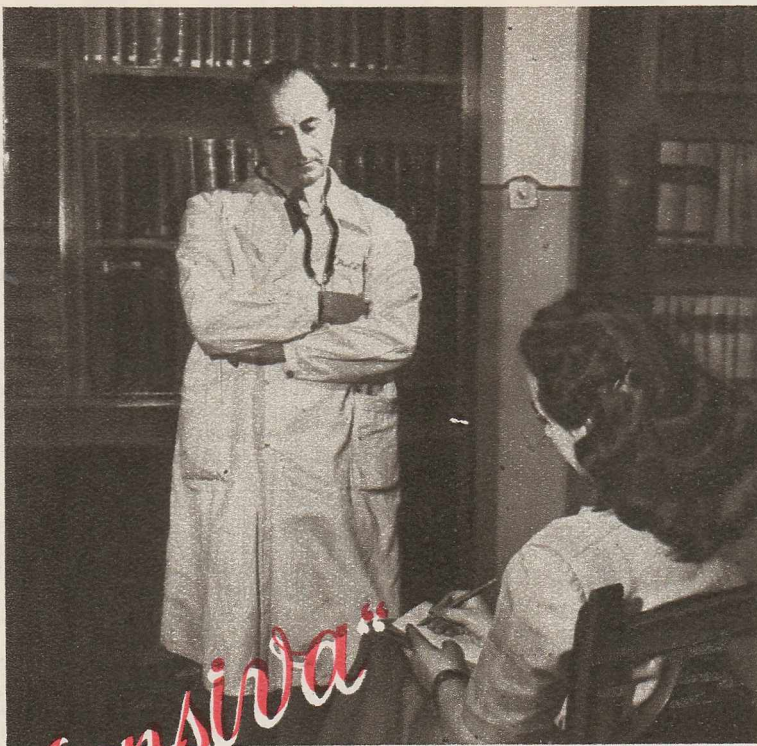
Cutreierînd muzeul, sală cu sală, și se desfășoară în fața, ca într-un film, episoade din frămîntata istorie a secuilor: iată macheta celebrei cetăți „a idolului”, din secolul al XII-lea... Iată atelierul breslașilor olari, din anul 1649. Iată steagul breslei croitorilor din 1848...

Deosebit de interesantă este și secția de științe naturale a muzeului. Alături de valoroasa colecție de minerale din Regiunea Autonomă Maghiară, poți admira aici cea mai bogată și frumoasă colecție de fluturi din Europa centrală, cuprinzînd 25.000 exemplare, din care unele reprezintă specii unice în lume. Și tot aici poți vedea întreaga floră și faună a Regiunii Autonome Maghiare. Începînd de la vulturul pleșuv, pînă la bursuc și la zimbrul transilvan, al cărui ultim exemplar a fost vînat prin părțile Odorheiului în 1837, și se desfășoară în fața toată natura vie și bogată a regiunii.

...Dar cine ar putea înșira nenumăratele obiecte expuse în muzeul din Sft. Gheorghe? Ele trebuie văzute, studiate, admirate și apreciate la fața locului. Deci, cu prima ocazie cînd veți vizita orașul acesta vechi, să treceți neapărat și pe la muzeul său.

Stefan IZSÁK

„Ofensiva” cu MICUȚII

de Constanța COPORAN

Convorbirea ce urmează am avut-o recent cu tov. prof. dr. Marin Voiculescu, șeful catedrei de boli contagioase de la I.M.F. și directorul Spitalului de boli contagioase „Colentina”.

— Așadar, doriți să vă vorbesc despre poliomielită...?

— Mai bine zis, tovarășe profesor, despre posibilitățile de prevenire a acestei boli, despre profilaxie.

— Perfect. Mi se pare foarte potrivit să atacăm problema în felul acesta. Cred că dacă populația ar cunoaște bine modalitățile de prevenire și ar ține seama de ele, cazurile de îmbolnăvire s-ar reduce foarte mult.

— Vorbiți de cazurile de îmbolnăvire... V-am ruga să ne spuneți dacă frecvența bolii este aceeași în tot cursul anului.

— Nu. La noi în țară, perioadele de frecvență maximă corespund sezonelor de vară și de toamnă.

— Există vreă explicație?

— Evident. În sezoanele respective intervin factorii care favorizează răspîndirea bolii. Ei țin de alimentația de vară...

— Adică: o igienă alimentară mai scăzută, consumul de fructe nespălate etc. etc....

— Remarc că sînteți în... temă...

— Sînt un cetățean „onorabil” care nu vrea să se lase mai prejos decît alții...

Profesorul suride, clătînd capul a mustrare.

— Așadar — revin eu — poliomielită se ia pe cale digestivă.

— În special. Pe cale predominant digestivă, cum spunem noi. Dar contagiunea se mai poate face și pe cale aeriană, prin picăturile nazo-faringiene răspîndite în jur de bolnav, mai ales în primele zile de boală, precum și, evident, prin contactul direct cu bolnavul. Cunoscînd aceste lucruri, se pot lua măsuri de prevedere...

— Dacă-ați dori, v-am ruga să ne vorbiți despre ele.

— Le-am putea împărți în „nespecifice” și „specifice”. Pri-

mele sînt, în general, cunoscute de populație dar, din păcate, respectate mai mult teoretic. Ce rost are — v-aș ruga să-i întrebați pe părinți — să-și poarte copiii, mai ales în perioadele în care există cazuri de boală, prin trmvaie și prin alte locuri aglomerate?

— O să-i întrebăm.
— Pe urmă, părinții trebuie să vegheze asupra unei stricte igiene alimentare a copiilor. Pe cît posibil, să le dea alimente trecute prin acțiunea căldurii, fierte...

— Vom recomanda aceasta. Dar cum rămîne, totuși, cu anumite legume, cu fructele?

— Trebuie foarte bine spălate cu apă caldă... Fructele pot fi descojite...

— Descojite? Dar vitaminele? Sora mea și, după ea, și... nepoțelul pretind că ele se găsesc în special în coajă...

— Este inexact. Asigurați-i că vitaminele sînt răspîndite uniform în toată masa fructului.

— Am să-i asigur... Dar acum, la capitolul alimentației, vreă să ridic altă problemă. Apa trebuie dată copiilor neapărat fiartă și apoi răcită sau sub formă de ceai?

— Poate că măsura aceasta, în tot timpul anului, este exagerată. Este indicat, însă, ca în sezoanele interesate, apa să fie consumată, așa cum ați spus dv. ...Și acum, tot la capitolul „metode nespecifice”, recomand părinților să nu facă de loc economie la... săpun; să spele cît mai des mîinile copiilor, cît și propriile lor mîini. Altceva: să pună „sub interdicție” alimentele vindute de ambulanți: porumbul fiert, floricelele etc. Și încă un lucru: să interzică copiilor să frecventeze bazinele de înot în perioadele epidemice...

— Am notat totul și vom atrage atenția părinților... Cu aceasta, am putea trece la „metode specifice”?

— Nu. Am lăsat pentru finele primului capitol o problemă foarte importantă. Copiii tre-

buie feriți, mai ales în perioadele susamintite, de traumatizări.

— Traumatizări? V-aș ruga, dacă doriți, să-mi... traduceți...

— Ei bine, copiii trebuie feriți de oboseală, de eforturi fizice, psihice, intelectuale, de operații care nu sînt neapărat necesare (mai ales pe nazo-faringe), de injecții...

— Personal, iertați-mă, nu prea văd legătura...

— Este directă și mai mult decît strînsă. Vedeți dv.? Efortul — muscular, nervos — transformă o infecție polio ușoară, eventual existentă în organism, într-una gravă, paralică.

— Cu alte cuvinte, există forme de polio, neparalitice?

— Exact. La cazurile în care organismul nu a fost pus în condiții de scădere a rezistenței, a fost cruțat de eforturi. Există, așadar, cazuri neparalitice, după cum există cazuri de „purători sănătoși”.

— „Purători sănătoși”? Termenul aduce a figură de stil...

Profesorul zîmbește:

— Fiecare cu... deformarea lui profesională. În ceea ce ne privește, îi numim astfel pe cei care, deși nu sînt aparent bolnavi, deși n-au nici un simptom clinic evident, poartă totuși virusul poliomielitice. Infecția aceasta se stinge ușor, lăsînd imunitate, rezistență.

— Cu alte cuvinte, fiecare dintre noi e un candidat la situația de „purător sănătos”?

— Exagerat. În marea majoritate, cu foarte rare excepții, „purătorii sănătoși” sînt cei care au venit în contact direct cu un bolnav. De aceea, aceștia sînt datori să evite contactul cu copiii sănătoși, mînuirea alimentelor destinate persoanelor străine etc. Asupra acestei chestiuni veghează, de altfel, și „Sanepid”-ul prin diferite măsuri.

— Vorbeați de cei la care boala nu se manifestă prin simptome clinice. Dar cînd simptomele se manifestă, care sînt ele?

— Respectiv, cum putem cunoaște din timp apariția unei poliomielite declarate, nu? Ei bine, părinții trebuie să fie foarte atenți la starea copiilor, mai ales în sezoanele de vară și toamnă. Orice stare febrilă — peste 37° — însoțită de simptome așa-zise gripale, de faringite sau tulburări digestive, trebuie să fie luată în serios. Și mai suspecte trebuie să pară febra și aceste simptome, în cazul cînd sînt însoțite de tulburări nervoase: agitație, insomnie, nervozitate.

— Ce trebuie făcut într-o asemenea situație?

— În primul rînd, punerea copilului la pat, în repaus complet, pînă la zece zile, cu un regim alimentar substanțial, dar ușor. Consultarea medicului este subînțeleasă.

— Pînă la consultarea acestuia, s-ar putea apela, eventual, la penicilină sau la...?

Profesorul mă intrerupe:

— Categorie nu. Este cea mai mare greșală. În primul rînd, dacă e vorba într-adevăr de polio, atunci antibioticele sînt absolut ineficace. Ba mai mult: sînt dăunătoare. Prin efectul iritant local, injecțiile pot constitui un factor de apel pentru leziunea poliomielitice. În felul acesta, un caz care ar putea evolua ușor, fără paralizie, devine un caz grav.

— Atunci, să nu se dea nici un medicament?

— Ba da. Piramidon, vitamina C, pe cale bucală... În orice caz injecții nu se vor face decît cu indicația expresă a medicului... Dar vreau să revin asupra unui lucru extrem de important pe care nu l-am subliniat: nu copilul trebuie dus la medic, ci medicul trebuie adus la copil. Acesta, repet, trebuie să stea la pat... Și acum, putem trece la „metodele specifice” de profilaxie. Aici dispunem de o armă capitală: vaccinul.

— Caracteristicile sale?

— Este eficace, în sensul că previne boala. Și este, cum spunem noi, „inocuu”... Traducerea: nu dăunează.

— Pentru că ați ajuns aici, v-aș ruga să-mi lămurii un lucru. Sora mea imi spunea „c-a auzit că” tocmai vaccinul poate să dea îmbolnăvirea...

— Absolut inexact și periculos de crezut. O dovedesc sutele de milioane de vaccinuri făcute în diferite țări ale lumii, și la noi, anul trecut. În vară, a avut loc la Geneva — am participat și eu la ea — o conferință internațională asupra poliomielitei. Concluziile conferinței, ca și ale comitetului experților Organizației Mondiale a Sănătății, au fost că vaccinarea e arma cea mai eficace de luptă și că ea trebuie extinsă în toate țările.

— Totuși, cum se explică unele cazuri, e drept, extrem de rare — personal n-am auzit de nici unul concret... — cînd, la puțin timp după vaccinare, copilul s-a îmbolnăvit?

— Simplu: vaccinul a fost primit într-un moment în care, în organism exista deja infecția. Ca atare, vaccinul nu a mai avut timp să acționeze împotriva ei.

— În problema vaccinării intervine, deci, factorul „timp”.

— Ca fiind foarte important. Rezistența pe care vaccinul o conferă organismului se creează, se dezvoltă treptat. De aceea vaccinul trebuie făcut din timp, în primăvară, pentru a avea eficiența scontată vara.

— Deci în primăvara aceasta începem „ofensiva” cu micuții...

— Da... bine spus... Vaccinarea copiilor pînă la trei ani — la noi, 65% din cazurile de polio sînt date de copiii pînă la această vîrstă — este obligatorie. Peste această vîrstă, pînă la zece ani, vaccinul se va face ținîndu-se seama de diferite condiții de mediu.

— Și cum se va proceda cu vaccinarea? Cum se va face?

— Ea constă din trei injecții cu vaccin canadian. Primele două se fac la interval de 4 săptămîni, iar a treia, după opt luni. Copiilor vaccinați anul trecut li se va mai face anul acesta o injecție „de rapel”; ea constituie o reînțărare a imunității. Policlinicile au programat și asteaptă copiii pentru acest „rapel”.

— Imi permit să mă invit de pe acum la dumneavoastră, pentru la anul. Sperăm că ne veți putea da atunci procente evidente, care să arate eficiența vaccinării.

— Noi nu sperăm; sîntem convinși!... Cunoaștem doar statisticele internaționale. Vaccinul a făcut adevărate minuni...

Sună telefonul. Profesorul e anunțat asupra datei plecării la Kiev, la o conferință în problema poliomielitei. Sfirșind convorbirea, ne luăm rămas bun și îi mulțumesc în numele cititorilor „făcării” pentru interviul pe care mi l-a acordat.

Mama și COPILUL

— schiță —
de Petru VINTILĂ

Ilustrație de Pito RUBIN

Era înainte de sărbătorile de iarnă și trenul accelerat 204, cu destinația București, a pornit din Timișoara, aglomerat. S-au mai urcat călători la Lugoj, la Caransebeș, la Băile Herculane și la Orșova, așa încît la Turnu Severin valul de oameni care s-a repezit la ușile vagoanelor a înțepenit pe coridoarele lungi și înguste. În majoritatea compartimentelor luminile erau stinse. Călătorii care avuseseră noroc să-și găsească un loc de stat pe banchete moțâiau, ori chiar dormeau de-a binelea, sforăind zgomotos. Totuși într-unul din compartimentele vagonului 6, și anume în ultimul compartiment, cel de la capătul vagonului, lumina continua să stea aprinsă.

Eu aveam acum un loc pe culoar, pe propria-mi valiză, chiar în fața ușii. Mă urcasem în vagon de la Timișoara. Dar nici nu pornise trenul din gară și cedasem locul unei femei cu un prunc în brațe.

— Mi-e bolnav copilul — a zis ea — și dacă stau pe culoar se îmbolnăvește și mai rău.

— Vă arde de călătorii — a răspuns cu un aer supărat un călător gras și astmatic, care ocupa un loc lângă fereastră.

Eram cel mai tânăr dintre călători și m-am ridicat eu, spunînd:

— Poftim, vă cedez locul meu.

Am ieșit atunci pe culoar și m-am așezat pe valiză, chiar în fața ușii. În compartiment discuția a continuat, fiindcă femeia își pusese copilul lângă ea, silindu-i pe ceilalți călători să se strîngă mai mult, ca să-i facă loc.

— Aveți compartimentul „Mama și copilul” — a zis bărbatul care, stînd la margine, gras și el, părea că suferă cel mai mult din pricina strînsorii.

Femeia n-a scos un cuvînt, dar în locul ei a răspuns altcineva — o femeie cu ochelari, care părea să fie profesoară:

— Ar trebui să nașteți și dumneavoastră măcar o singură dată, ca să vedeți ce greu e.

— Lăsați, tovarășă, că n-avem nevoie de avocat — a intrat în vorbă astmaticul. Natura a aranjat bine lucrurile.

Un al treilea bărbat, spătos, plesnind de putere și sănătate, dar cu o voce caraghios de subțire, și-a exprimat o subită îngrijorare, privind spre perna în care era înfășat pruncul:

— Dacă are, doamne ferește, paralizie infantilă și...

— N-are așa ceva — s-a apărat mama copilului. Dormiți fără grijă!

L-am privit pe spătosul îngrijorat să nu capete poliomielită și m-a încercat un sentiment de ciudă. Chiar m-am gîndit să-i adresez și eu câteva cuvinte, să-i spun de pildă pe un ton de pedagogie practică: „Dacă soția dumitale ar călători în astfel de condiții, cu un copil mic în brațe, și-ar place s-o lase călătorii să stea pe culoar?” Dar mi-am înghițit vorbele, preferînd să ascult discuția care părea că abia începuse.

Un bărbat dintr-un compartiment de la celălalt capăt al vagonului se strecură prin mulțimea îngrămădită pe culoar, întrebînd în gura mare:

— Marioaro, aflași un loc?

Femeia cu copilul a tresărit și m-a rugat pe mine:

— E soțul meu, săracul. Spune-i, tovarășe, că mi-am găsit loc.

M-am executat, dar soțul, susținînd că în partea mea de culoar era mai mult spațiu liber, a adus în două drumuri grele, trei va-

lize de lemn pe care le-a așezat, una peste alta, alături.

Mi-a atras atenția să nu mă așez pe ele. I-am răspuns că am valiza mea și mi-e de ajuns. Și am mai adăugat:

— Nu-i destul că soția dumitale are grijă de copil și de o parte din cufere, i-ai mai adus încă trei valize ca să le păzească? Ce fel de om ești dumneata?

Bărbatul m-a privit cu un aer vădit nemulțumit și mi-a ripostat:

— Ce te amesteci unde nu-ți fierbe oala?

— I-am cedat locul-soției dumitale. Ai putea să-mi vorbești altfel.

— Foarte bine; ești și tânăr.

Dinăuntru, soția lui a intervenit:

— Lasă-l, Dumitrache, tovarășul a fost foarte drăguț...

Bărbatul a plecat spre compartimentul său, după ce i-a mai spus o dată:

— Vezi, femeie, să nu înhațe careva cuferele!

Hotărît lucru, mi-am zis eu, mai este încă mult de făcut în domeniul educației cetățenești. Învăluiau cu o privire plină de simpatie pe femeia aceea, care mi se părea chinată de atîtea responsabilități și griji (copilul, cuferele, pachetele) și încercam o secretă compasiune pentru ea. Soțul ei nu mi se păruse de fel a fi ceea ce se chema un cavalier. Curios să văd ce se va întîmpla în compartimentul lui, m-am strecurat, ghiontit de mulțime, împins și presat în pereții culoarului, pînă cînd am ajuns în capătul celălalt al vagonului. Ușa compartimentului era întredeschisă și l-am auzit pe soțul ei vorbind cu cineva care-i era probabil un cunoscut, poate chiar o rudenie:

— Dragă Sache, e de mirare ce ieftin e porcul față de București.

— Totdeauna a fost așa la Vinga.

— Și ouăle la fel!...

M-am întors la locul meu dezamăgit. „Te pomenesti că o și înșeală”, mi-am zis eu. Am așteptat pe urmă, ore întregi, pînă dimineața, să mai vină să vadă ce-i face soția, ce-i face copilul. Nimic! E drept că s-a ivit de cîteva ori în dreptul ușii sale și m-a întrebat de departe:

— Tovărășele, valizele mele n-au făcut picicioare?

Eu am călătorit prost. Cum putea să fie bine, de vreme ce am stat o noapte întregă îndoit de șale, chincit, în culoarul strîm, îndeșat în mulțime? Dar așa-s tinerii cu caracterul meu: entuziaști și zeloși apărători ai educației cetățenești. Puteam să las o femeie cu un copil în brațe, și mai ales cu un copil bolnav, să stea pe culoar, în curent? Veți fi de acord cu mine că nu puteam. Cu toate că am călătorit prost, am ațipit o bună bucată de drum. Ba chiar am adormit și

am visat. Nu sînt răzburător de firea mea, dar în vis se făcea că astmaticul, spătosul și grasul, cei care se împotriviseră ca femeia să intre în compartiment, s-au chinat mai mult decît mine. Copilul a plîns și a cerut lapte. Apoi a făcut pe el și mamă-sa a trebuit să-i schimbe scutecele. Apoi a trebuit să fie legănat și să i se cînte. Și-i vedeam în vis pe cei trei călători chinuindu-se să ațipească, să închidă măcar un ochi.

Asta a fost în vis. În realitate, după cum mi-am dat seama, noaptea a trecut liniștită, fără nici un incident. Trenul a ajuns la Chițila, apoi la linia a patra a Gării de Nord. Am coborît printre cei dintii. Dar, ajuns pe peron, am mai zăbovit nițel să văd ce-o să facă mama cu copilul și soțul ei.

Îmi închipuiam că bărbatul, brută cum mi se părea a fi, are să ducă el copilul, iar femeia se va înhăma la cuferele grele. Am rămas însă perplex. Copilul dispăruse. Am văzut perna în care fusese înfășat, dar perna stătea vîrită într-o papușă. Femeia vorbea liniștită cu bărbatul ei, urmărind pe cei trei hamali care grămădiseră pe peron vreo opt cufere și coșuri mari. Femeia zicea, ușor alarmată:

— Încet, să nu se spargă ouăle!

Soțul ei își ștergea gîtul cu o batistă mare cît o hasma, spunînd:

— Gîtul a luat kilu' cu zece lei. Mai ieftin decît noi.

— Ti-am spus să fi mers și noi la Recaș!

— Las-că-i bine și așa. Avem opt lei la kil' cu ochii închiși.

Am închis ochii și eu, ametit. Și m-am jurat în gînd: cînd voi mai întîlni mame cu copii în brațe, nu cedez locul pînă nu văd ochii pruncului. Fiindcă s-ar putea și altădată ca în pernă să nu fie nimic.

ÎN VIZITĂ LA „FLACĂRA”

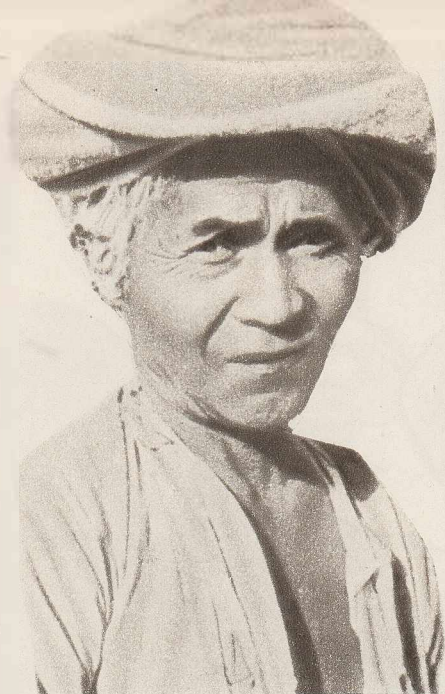

Artista poporului din Republica Populară Ungară HONNTHY HANNA (x), laureată a Premiului „KOSSUTH”, și artistul RATHONYI ROBERT (xx), ambii din colectivul Teatrului de Operă din Budapesta care a prezentat în Capitala opereta „Silvia”, au făcut o vizită redacției noastre.

Cu acest prilej, popularii artiști unguri ne-au împărtășit impresii din vizita lor în țara noastră și ne-au furnizat date în legătură cu dezvoltarea operetei în R.P.U.

În fotografie: un aspect din timpul acestei vizite.

Fotografie de A. LOVINESCU

În țara pagodelor de aur

IMPRESII DIN BIRMANIA

de H. PANAITESCU

Tăran birman.

Statuia lui Buda de la pagoda Shwe Dagon.

„Yan-gon, oraș al păcii, care n-ai cunoscut liniștea, fie ca de acum încolo pacea să-ți fie neîntreruptă!”

Vaporul luneca lin pe apele lucii ale fluviului Irawaddy. Stăteam tăcuți pe puntea superioară, rezemați de parapet, admirând frumusețea de nedescris a peisajului.

În depărtare, crescute parcă în mijlocul minunatei flore tropicale, se profilau siluetele masive ale clădirilor de pe cheiurile Rangoon-ului.

Intr-un tirziu, U Thun Yin rupse tăcerea, depănându-și firul gândurilor cu voce tare:

... Oraș al păcii care n-ai cunoscut liniștea... cuvinte pline de dragoste și durere, țigănite din adâncul inimii, care cuprindeau nu numai istoria capitalei ei, într-o bună măsură, întreaga istorie a greu încercatei sale patrii.

Când, cu mai bine de două secole în urmă, Alaungpaya (Alompra), distrugând puterea regilor talaingi, pusese bazele Yan-gon-ului — „orașul în care s-a sfârșit războiul” — întreaga populație de pe aceste meleaguri sperase, o dată cu el, că pacea va dăinui vreme îndelungată. Dar frumoasa și bogata Birmanie — pe care unii istorici o considerau Chersonesul de aur al lui Ptolomeu — nu avea să cunoască liniștea. Însemnatele bogății, răspindite cu dărnicie de-a lungul uriașei văi a fluviului Irawaddy, au atras mereu poftele nesățioase ale asuprașilor.

Încă acum mai bine de 100 de ani armatele cotropitoare ale colonialiștilor britanici

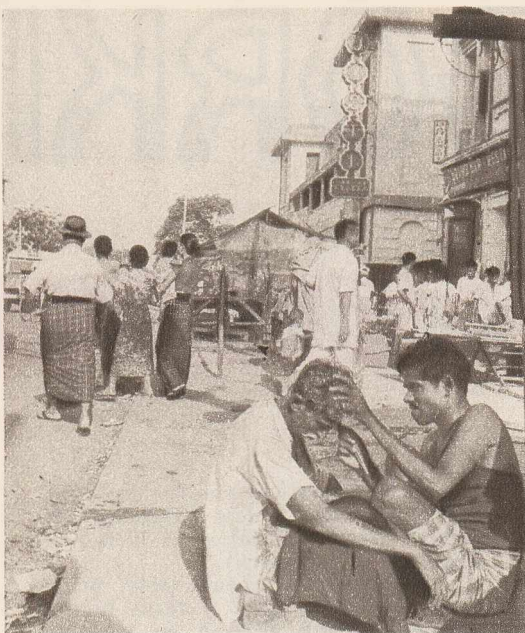
Premierul Birman U Nu în mijlocul unui grup de artiști români, după spectacolul de gală prezentat de aceștia în capitala Birmaniei.

Strada principală din Rangoon. Pagoda din ultimul plan este celebra Sule Dagon — monument cu renume mondial, unde se află îngropat Aung San.

au reușit să acapareze întreaga țară. Ei au exploatat fără milă, timp de aproape un secol, bogățiile naturale ale Birmaniei, au stors vloga fiilor ei. Zilnic vapoare ale companiilor engleze de navigație, încărcate cu cauciuc și staniu, tungsten, petrol, pietre prețioase, orez și zahăr, plecau din Rangoon, ducând cu ele avuțiile țării, spre metropola imperialistă.

○ „Trizerie“ originală pe una din străzile capitalei birmane. În fotografie se mai zăresc, în dreapta, un bar-restaurant și, în fund, barăci cu alimente.

Cel de-al doilea război mondial, care a provocat pagube uriașe economiei țării, a dus la înlocuirea, pentru scurtă vreme, a imperialiștilor englezi cu cei japonezi. Dar rezistența populară, care dăduse serios de furcă stăpînitorilor englezi în tot timpul ocupației lor, a luat forme organizate și, în 1945, Liga antifascistă de eliberare populară, care cuprindea toate organizațiile anti-japoneze, împreună cu armata birmană de sub conducerea lui Aung San au pornit lupta armată împotriva japonezilor. După ce au fost izgoniți niponii, imperialiștii englezi au încercat să reia stăpînirea Birmaniei. Dar poporul era sătul de asupritori. Mișcările populare de masă au determinat acordarea independenței țării, în octombrie 1947.

★

Ne apropiam de rada Rangoon-ului și turla de aur a pagodei Shwe Dagon strălucea în bătaia soarelui de-ți lua ochii. Legenda acestui mare templu budist, valoros monument de artă, se pierde în negura vremurilor. După unii cercetători, construirea lui a început cam prin secolul al V-lea înaintea erei noastre. Este sigur însă că, în decursul vremurilor, valoroși arhitecți și artiști birmani și-au adus contribuția la desăvîrșirea lui.

Situată pe un deal ridicat de mîna omului avînd o înălțime de peste 50 metri, pagoda, cu uriașii stilpi susținători ai celor 4 intrări și cu turlele sale scîldate în aur, se poate vedea din aproape orice punct al orașului. Frumusețea și măreția sa, care lasă vizitatorului o impresie de neșters, au făcut să fie considerată ca unul din cele mai minunate monumente ale lumii.

„... Fie ca de acum încolo pacea să-ți fie neîntreruptă!“ Cuvintele lui U Thun Yin mi-au stăruit în minte vreme îndelungată; le auzeam în timp ce străbăteam străzile animate ale Rangoon-ului, privind fețele deschise ale oamenilor la Jubilee Hall, atunci cînd cei mai mari scriitori, compozitori și artiști ai Birmaniei vorbeau cu pasiune despre viitoarele lor creații, le auzeam atunci cînd priveam zîmbind jocul nestingherit al copiilor birmani, cînd admiram seriozitatea cu care lucrau studenții în laboratoarele Politehnicii, pregătindu-se să construiască uzine

Sărbătoarea tradițională a zilei lunii pline. Sute de fete frumoase, cu costume și coafuri identice, dansează pe străzile Rangoon-ului, îndreptîndu-se spre pagoda budistă Shwe Dagon.

DIN AMINTIRILE unui pictor

„GHINĂRARIU“

Privesc una din cele câteva reproduceri ce mi-au rămas după sutele și poate miile de chipuri de țărani pictate de mine, portrete plecate în toate colțurile lumii.

Ceva în chipul lui aduce cu autoportretul lui Rembrandt la bătrînețe... L-am pictat în crîșma satului. Numele lui adevărat nu-l știa probabil nici el: rămăsese pe toată viața cu porecla „Ghinărariu“.

În satul acela, ca în toate satele Moldovei, de crăciun se jucau „Irozii“ și el reprezenta pe „generalul“ sau, cum ziceau localnicii, „ghinărariu“. Aceasta, pe vremea cînd era flăcău. Juca probabil foarte bine, pentru că ani de-a rîndul rolul acesta i-a fost rezervat în exclusivitate.

Acum, lăsase tinerețea de mull în urmă, dar bătrîniul bețivan al satului rămăsese pentru toată lumea — și pentru nevasta lui, chiar — „ghinărariu“...

Mi-a fost dat să mai aud de „Ghinărariu“. Și iată cum:

Anul trecut, în București, pe cînd mergeam cu tramvaiul, am văzut că în fața mea se așeza o țărăncă bătrînă, cu capul înfășurat în cele șapte broboade, cu creștetul fuguiat, cum se poartă numai în anumite sate din Moldova de nord. Firește, nu m-am putut stăpîni și am întrebat-o dacă nu cumva e din vreuna din comunele din regiunea aceasta și am numit un sat la nime-reală...

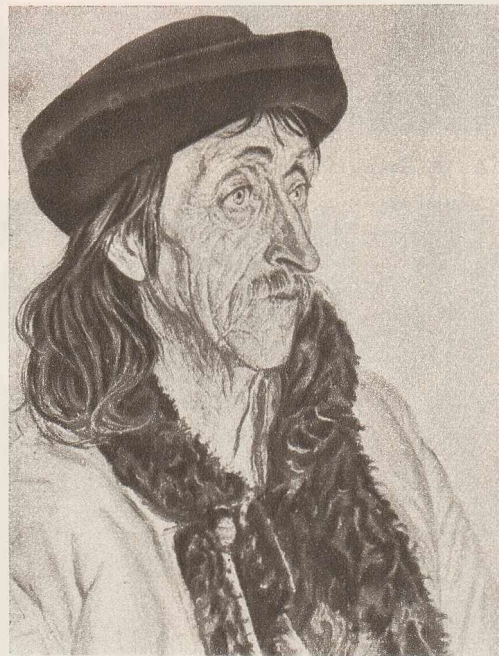
- Chiar de acolo sînt.
- Ce spui? Îi cunoști cumva pe „Ghinărariu“?
- Te cred! E bărbatu'meu...

„Ghinărariu“

ÎNȚILNIRI CU ȚĂRANII

de Gheorghe ZARUBEJNII-LÖWENDAL

Trufin Crăciun

„PAZNICUL DATINEI“

Tocmai de sărbătorile paștelui, în anul 1943, plecasem de la mănăstirile din nordul Moldovei — Sucevița, Voroneț și altele — cu mașina trimisă de un prieten. Aduceam cu mine imagini de la aceste mănăstiri.

Se întîmplase ca șoferul să aibă rubedenii în satul Voitineli, care se afla în drumul nostru, și de acord amîndoi, ne-am oprit acolo.

Am rămas în acest sat și numai decît am cunoscut o seamă de țărani cu minunate capete de vultur, de șoimi, de volevozi, de paharnici și de postelnici din timpurile apuse.

Cum se întîmplă în unele sate, majoritatea purtau cam același nume: pe unii îi chema Coroamă, pe alții Crăciun, deși nu erau nici un fel de rubedenii între ei.

Am în fața mea fotografia făcută după portretul lui Trufin Crăciun. L-am denumit „Paznicul datinei“...

Oricit de istovit și slăbănog pare, omul acesta înfruntase jandarmii și comisia sanitară, care cu cîteva zile în urmă voiseră să-i taie pletele. (În timpul războiului fascist autoritățile dăduseră ordin să li se taie tuturor țărănilor pletele...)

— Dl și să mi li tăieți? — a întrebat Trufin Crăciun.

— Ca să n-ai păduchi!

— Poate dumneata al!... La noi nu-s. Tot satul, în fiecare săptămînă, ne spălăm capul și-l ungem cu unguent care nu prieste păduchilor. Și dacă găsești la mine un păduchi, îl mînfîc!

— Nu vorbi mult: e ordin! Unde sînt plete, trebuie să fie și păduchi.

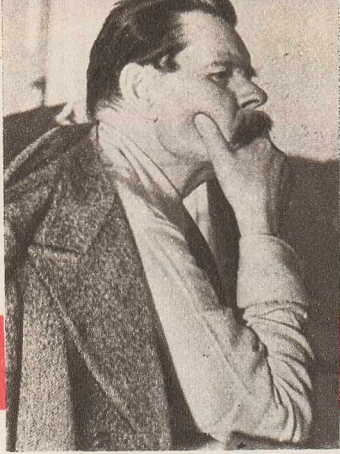
— Ei, oameni buni — a spus Trufin Crăciun — să țim cu cap: dacă fmi tăieți pletele, tăieți și toată blana di pi cojoc!...

Nici comisia sanitară, nici jandarmii n-au avut ce să-i mai riposteze: au plecat din satul ăla și nici un țărăn nu și-a mai tăiat pletele.

și hidrocentrale, să electrifice țara. Pretutindeni aceeași încredere în viitor, aceeași dorință însetată de pace.

... Cît despre corolarul firesc al păcii — prietenia — s-ar putea scrie un tom întreg închinat variațiilor ei manifestări, mergînd de la declarațiile clare și sincere, pînă la atențiile delicate, care spun și ele foarte mult.

Retrăiesc și astăzi emoția din preziua plecării. Asistam la un spectacol oferit de artiștii Uniunii Culturale Birmane, cînd, deodată, unul dintre artiști a anunțat cu vocea plină de emoție: „Acum vom executa un cîntec compus special pentru seara aceasta, cîntec închinat prieteniei romîno-birmane“. Melodia lui am cîntat-o apoi cu toții în seara aceea, la Rangoon, și-o vom cînta mereu. Este o melodie care nu se uită niciodată: melodia prieteniei.

A. M. Gorki (1935)

MAKSIM GORKI

90 DE ANI DE LA NAȘTERE

Lupta comună pentru umanitate i-a unit pe Maksim Gorki și pe Romain Rolland

A. M. Gorki și A. P. Cehov.

Autografe

S-au cunoscut la începutul anului 1915.

Pe timpul acela, când fiecare manifestare a lui Maiakovski — fie verbală, fie tipărită — era întâmpinată cu huiduieli de întreaga presă burgheză, Gorki nu numai că l-a susținut pe tânărul poet, dar i-a și prezis în mod public un mare viitor.

La 3 iulie 1915 Gorki îi scria lui Maiakovski:

„Aș fi bucuros să te văd. Dacă este posibil, vino pe la orele unu, la dejun. Cu bine! A. Peșkov“.

Din autobiografia lui Maiakovski, știm că poetul i-a citit lui Gorki poemul „Norul în pantaloni“. Probabil că tot atunci, cu ocazia acestei întâlniri, Gorki i-a dăruit oaspetelui său volumul abia apărut, „Copilăria mea“, cu dedicația: „Fără cuvinte, din suflet, lui Vladimir Vladimirovici Maiakovski. M. Gorki“.

Pe la sfârșitul anului 1915 a apărut într-o ediție separată poemul „Norul în pantaloni“. Pe coperta interioară a exemplarului dăruit lui Gorki stă scris: „Lui Aleksei Maksimovici, cu dragoste. Vl. Maiakovski“.

„Lui Aleksei Maksimovici, cu toată dragostea. Maiakovski“ — spune altă dedicație pe ediția poemului „Flautul — coloana vertebrală“.

În octombrie 1916 a apărut cartea lui V. Maiakovski „Simplu ca mugetul“. Volumul a fost tipărit de editura

Tată și fiu: Maksim cel mare și Maksim cel mic, la Nijn Novgorod în 1902.

La 28 mai 1928 Gorki sosește în U.R.S.S. Iată-l împreună cu prietenul său, scriitorul A. S. Serafimovici, în gara Bielorusă-Baltică. →

„Parus“, înființată și condusă de Gorki. Apariția cărții a fost precedată de colaborarea lui Maiakovski la revista „Letopis“ a lui Gorki.

„Simplu ca mugetul“ este prima carte a poetului, care a văzut lumina tiparului într-o editură cu adevărat mare și cu tendință ideologică bine determinată. Cartea a fost pregătită pentru tipar sub directa îngrijire a lui Aleksei Maksimovici. Unul dintre colaboratorii cei mai apropiați ai lui Gorki din conducerea editurii „Parus“, A.N. Tihonov, scria în amintirile sale: „La alegerea versurilor pentru „Simplu ca mugetul“, Maiakovski s-a consultat cu Aleksei Maksimovici îndelung și nu fără folos. Ținând seamă de sfaturile primite, el a eliminat mult din prima variantă și a făcut multe adăugiri“.

A fost firesc deci ca atunci când această carte a ieșit de sub tipar, unul din primele exemplare să fie imediat oferit lui Gorki cu dedicația: „Scumpului Aleksei Maksimovici. Maiakovski“.

În februarie 1918, Maiakovski a avut posibilitatea să editeze „Norul în pantaloni“ într-o formă completă, reconstituind paginile tăiate mai înainte de cenzură. Și această ediție o găsim în biblioteca personală a lui Gorki. Pe coperta interioară citim: „Iubitului Aleksei Maksimovici. Maiakovski“.

Tot în februarie 1918, a văzut lumina tiparului, într-o ediție separată, și poemul lui Maiakovski „Omul“.

Trebuie să ne gândim că Maiakovski nu și-a intitulat în mod întâmplător poemul său la fel cu nuvela filozofică de tinerețe a lui Gorki. Aceeași idee de glorificare a personalității omului, a Omului cu „o“ mare, opus hidoșeniei societății capitaliste, se află în centrul întregului poem al lui Maiakovski.

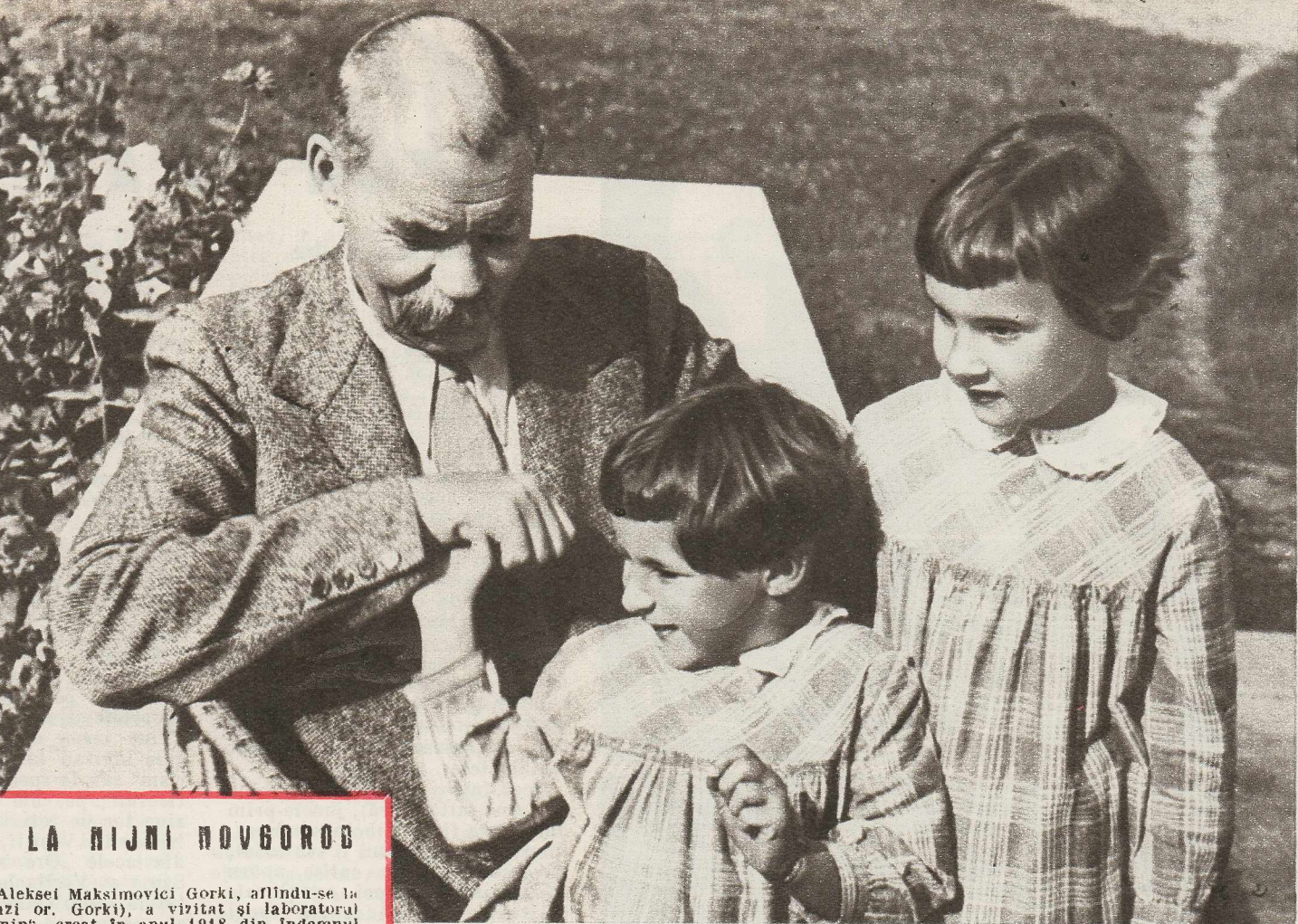
Pe exemplar se află dedicația: „Lui Aleksei Maksimovici, din partea lui Maiakovski, cu toată dragostea“.

Aceste trei din urmă autografe ale lui Maiakovski au fost oferite în copie de N.A. Peșkova, pentru a fi expuse la muzeul A.M. Gorki.

G. LEVIN

colaborator științific al muzeului „A. M. Gorki“ din Moscova

ÎN 1928, LA NIJNI NOVGOROD

În august 1928 Aleksei Maksimovici Gorki, aflându-se la Nijni Novgorod (azi or. Gorki), a vizitat și laboratorul de radio „V.I. Lenin”, creat în anul 1918, din îndemnul personal al lui Vladimir Ilici. Scopul pentru care fusese creat acest laborator era de a cerceta și rezolva o serie de probleme ale radiofoniei, aflată pe atunci încă în fașă. Și cercetătorii de aici, M.A. Bonci-Bruevici, V.P. Vologdin, V.V. Tatarinov, O.V. Losev și alți colaboratori științifici ai laboratorului, aveau la activul lor multe realizări: ei creaseră noi teorii în tehnica radoului și obținuseră un șir întreg de rezultate practice remarcabile. Laboratorul fusese decorat de două ori (în 1922 și 1928) cu ordinul Steagul Roșu al Muncii.

Lui Aleksei Maksimovici i s-au arătat ultimele modele de „relee în vid” (cum se numeau pe atunci lămpile de radio), iar în laboratorul aparatelor de recepție, construcțiile cele mai recente. Punându-și casca la urechi, Gorki a ascultat cu atenție încordată sunetele care răzbăteau pînă la el... În fotografia publicată aici ne este înfățișat chiar acel moment.

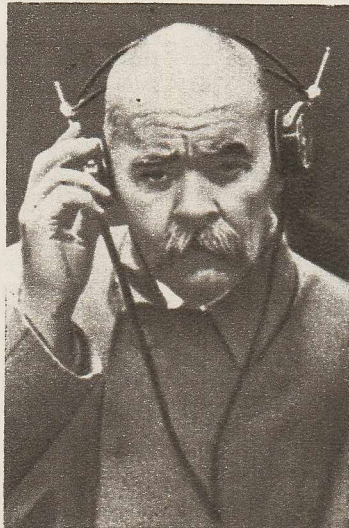
În timpul vizitării laboratorului, profesorul Tatarinov i-a relatat lui A.M. Gorki că, împreună cu colaboratorii săi, se ocupă de studierea parazitilor radiofonici și a metodelor de luptă împotriva lor.

— Aveți de gînd să transformați natura? — întrebă Gorki.
— Vrem să studiem natura și s-o determinăm să nu mai stînjenească emisiunile radiofonice — răspunsă Tatarinov. Acest răspuns i-a plăcut lui Gorki și, după cum vom vedea mai departe, l-a ținut minte.

În seara de 7 august, Aleksei Maksimovici a asistat la ședința Comitetului Executiv Gubernial din Nijni Novgorod. Cu câteva luni înainte, în primăvară, un uragan smulsesse podul de curînd construit peste Oka. La ședință s-au găsit cite unii care s-au plîns de înapoierea tehnică a Rusiei Sovietice. Luînd cuvîntul, Gorki și-a amintit de munca radiofoniștilor pentru cucerirea tainelor naturii și a întreprins în succesele acestora multe alte viitoare succese ale științei și tehnicii sovietice.

Stăpînirea acestui uragan nu se află deocamdată în puterea clasei muncitoare — spuse Gorki, cu o privire sîrăată, în timp ce asistența se înveselise și rîdea — însă eu cred, tovarăși, că o dată cu dezvoltarea științelor tehnice, fără îndoială că clasa muncitoare va smulge aripile uraganului și-i va suci capul, dacă are așa ceva. Și asta nu trebuie luată drept o glumă.

Am vizitat aici, pe chei, laboratorul de radio și am văzut de toate. Cunoșcînd realizările laboratorului, presupun că sînt în drept să vorbesc despre posibilitatea de a suci capul uraganelor, deoarece minunile înfăptuite de oameni simpli, înarmați cu cunoștințe tehnice și cu voință, oameni ieșiți din mijlocul dv., vor pune capăt și uraganelor. Și de ce nu? La urma urmei, ce bariere se pot ridica împotriva voinței și fanteziei omenești? Chiar dv. ne oferiți acest exemplu!”

A. ADRIANOV și I. ȘLEAHTER

A. M. Gorki împreună cu nepoatele sale, în vara anului 1932.

Ținărul A. M. Gorki, oaspetele lui Lev Tolstoi la lasnia Poliana, în 1901.

BIROUL CU SERTARE SECRETE

La 17 aprilie 1901 poliția țarista a făcut o vizita, de loc protocolară, marelui scriitor, suspectat — pe drept cuvînt — pentru activitatea revoluționară dusă în adîncă ilegalitate.

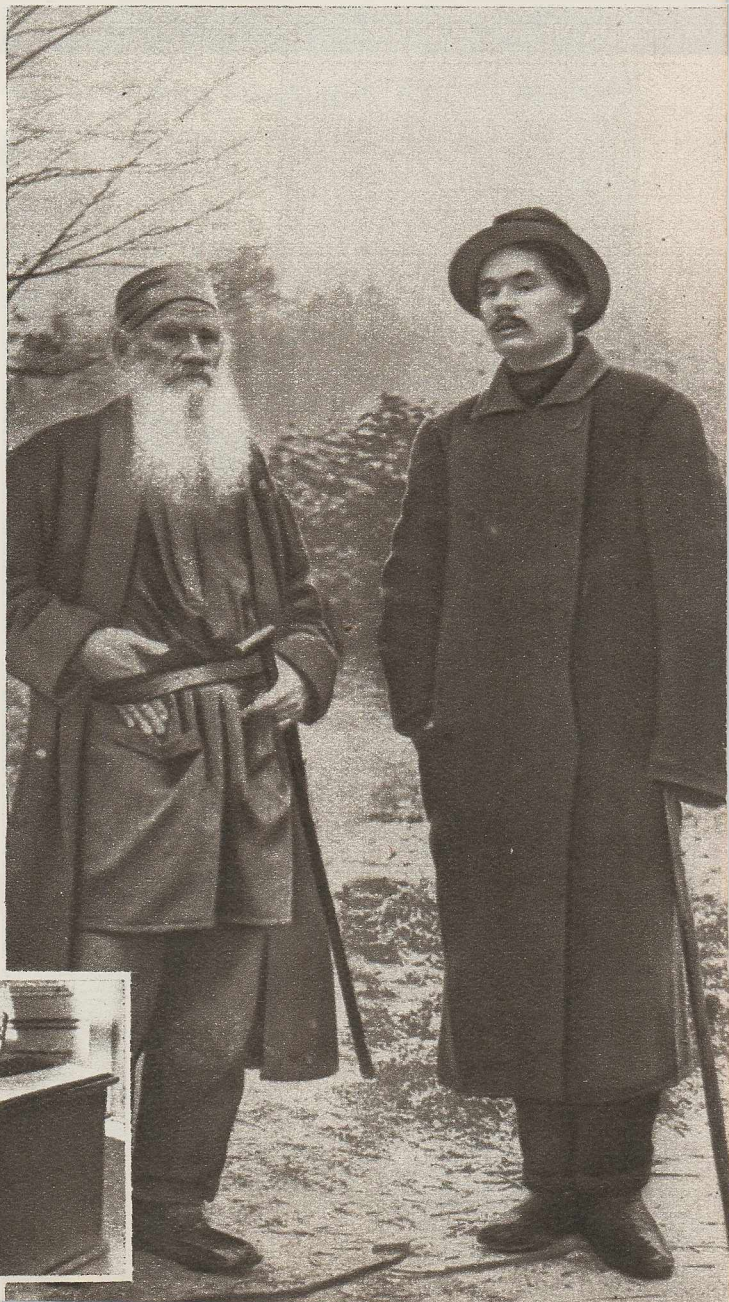
— Unde vă țineti corespondența, manuscrisele? — întrebară polițaii.

— Aici — răspunsă Gorki, arătînd calm înspre biroul său.

După ce răscoliră zadarnic biroul, polițaii plecară cu miinile goale. Și nu pentru că Gorki nu ținera într-insul documente interesante pentru Ohrana, ci pentru că acestea se aflau în două sertare secrete, înguste, dar încăpătoare.

Biroul fusese construit special pentru Gorki de către țimplarul Mihail Ivanovici Leksedev, membru activ al organizației social-democrate din Nijni Novgorod, și s-a dovedit la accesibil copoilor țariști.

Această mobilă, cu o istorie neobișnuită, poate fi văzută în orașul Gorki, în muzeul închinat memoriei marelui scriitor.

1955 APRILIE

De ziua lui Păcală

MARTI

Fotografii de A. LOVINESCU
și A. MIHAILOPOL

1

2

Uraaaa! Funcționează!...

2

— Lasă, lasă, dragul meu,
nu mă păcăli că ai fost la
bodegă... Știu eu că vii
de la o ședință...

3

— Hei, tovarășe, restul...

3

4

— Vă rugăm să fiți atît
de amabil și să ne spuneți
cu ce vă putem servi...

5

Coadă la un coș de hîr-
tîi de pe bulevard...

4

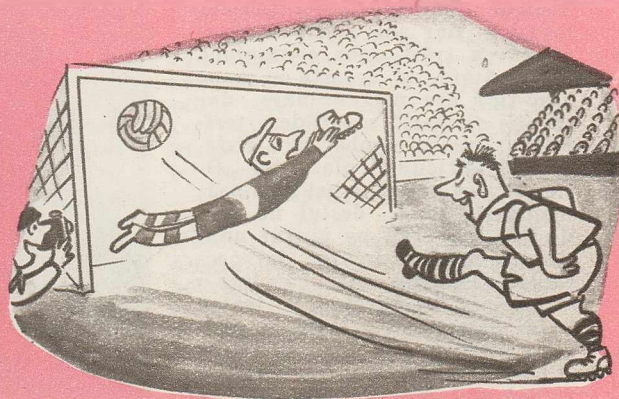
5

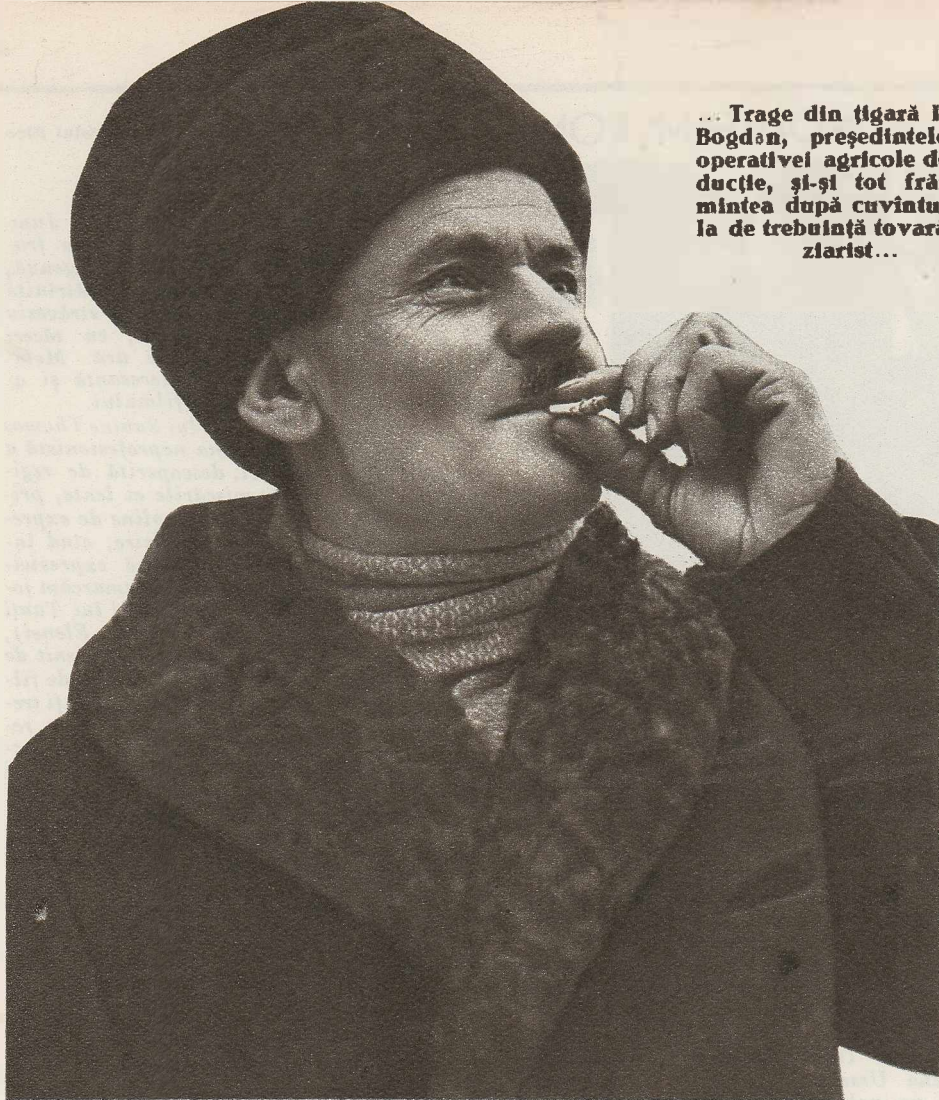
Bine, dar azi e o adevărată plăcere să con-
verseze omul cutîine: de o jumătate de oră nu
m-ai întrerupt!...

— Aha!... Acum înțeleg de ce
a pus ca momeală în undiță o

...O lovitură de 1 aprilie.

... Trage din țigară Ion M. Bogdan, președintele cooperativei agricole de producție, și-și tot frământă mîntea după cuvîntul acela de trebuință tovarășului ziarist...

— Al din casă-i bătrînul Alexandru Stancu, iar cel de afară, Radu, fie-su. Bătrînul nu vrea să se înscrie în întovărășire. Nu vrea și pace. E bătrîn și nu prea are mîntea. A rămas al treilea individual din sat. Restul, pînă la patru sute și ceva, sîntem toți în întovărășire. Lui Radu i-e rușine că lumea-l ia mereu peste picior, că de ce stă de o parte, că de ce se ia după bătrîn, că de ce ne pune bețe-n roate și cite și mai cite. De-o săptămînă o țin într-o ceartă... Pînă la urmă tot vine el, Radu, la noi... Ș-atunci or rămîne doar doi individuali în sat.

Secretarul măsură un timp ulițele, să vadă pesemne încotro s-o luăm.

Dintr-o parte se auziră, aduse de vînt, sunete de țambal și vioară. Fața secretarului se însenină la un gînd.

„Hai la nuntă, la Barac!”

— Îmi spuse el cu hotărîre. Acolo-i găsim pe toți. Chiar și pe Coleasă!

Mergem spre nunta lui Barac, țînîndu-ne după frînturile acelea de cîntec lăntăresc, răsărite din timp în timp, ba în față, ba în stînga noastră.

În curtea casei lui Dumitru Barac, lumea ca la urs. Și de cei cu treabă, și de cei fără treabă. Și poftiți, și nepoftiți. Ca la nuntă. Barac, mirele, cu beteala și floarea de lămîiță în piept, umbla ca titirezul printre oaspeți, îmbiindu-i să cinstească în sănătatea miresei.

Bogdan Haralambie s-a topit printre oameni în căutarea celor mai vîrstnici și a cuvîntului uitat, iar mie mi-a fost dat să iau parte la cel dintîi sfat din familia nouă a lui Dumitru Barac.

Sedeam rezemat de colțul casei, cînd dintr-o dată m-am pomenit înconjurat de vreo cinci-șase oameni, care-l țineau în mijloc pe mire. Aveau fețele pline de voie bună și obrajii împurpurați, semn că cinstiseră din vinul nunții.

— Și-acum, Dumitre, hotărăște-te — zise unul mai iute la vorbă, pe care, după spusa lui Bogdan Haralambie, l-am recunoscut a fi Constantin I. Costică, secretarul organizației de bază și membru al întovărășirii „6 Martie” din Bentu. Ori laie, ori bă-laie... Ești ditamai gospodarul, cu nevastă, cu răspunderi, mîine poimîine tată...

Dumitru Barac, mirele, nu părea încurcat de fel. Rîdea și, răspunzînd, își căuta cu ochii prin mulțime mireasa.

Au venit ziarele! Ichim Coleasă e difuzor voluntar.

S-a pierdut un cuvînt...

de G. FLORESCU

Fotografii de M. IVANCIU

Dintru început, am luat seama că oamenii, aici în Bentu, sătucul ăsta prăvălit către marginea Buzăului, is cam uituci. Să nu vă fie de-a mirare, dar după ce un bărbat de statură potrivită, colțuros la obraz și cărunt pe la temple, Bogdan Haralambie, deputat și secretar al sfatului, mi-a răspuns cum se cuvine la o samă de întrebări — „Cîți locuitori are satul?, Cîte întovărășiri sînt în comună?, Care a fost producția medie în 1957 la hectar?” și la alte vreo patruzeci de tatonări profesionale de care vă scutesc — a făcut ochi mari și s-a uitat la mine peste măsură de mirat cînd, într-o doară, l-am întrebat: — Și cum se numeau pe la dumneavoastră, înainte, oamenii cei mai lipsiți, cei mai nevoiași?

— Cei mai nevoiași?
— Da, cei mai nevoiași.
— Păi... cum să se numească? Nevoiași... săraci...
— Altfel... altfel... — am insistat eu.
— Ziuși... lipiți pămîntului... obidiți...
— Altfel... altfel — nu mă lăsam eu. Altfel!
— Zdrengoși... — își chinuia mîntea secretarul, într-o supremă încordare.

— Altfel... te rog, adu-ți aminte... Era un cuvînt care se folosea mult prin părțile astea...

Bogdan Haralambie și-a încrunțat sprîncenele, a căutat întrebător la vreo cîțiva tineri veniți să afle unde se pun cererile pentru primirea în cooperativa agricolă de producție cu rentă și, văzînd că din partea lor nici pomeneală de ajutor, și-a strîns de pe birou hîrțile, ștampila și ziarele (venite cu trenul de după masă) și m-a luat cu dînsul.

— Să mergem pe la alții mai vîrstnici

și mai cercați. Poate-or ști ei să-ți răspundă, că pe mine unul nu mă ajută mîntea.

Și așa s-a făcut că am bătut în poartă la cel de-

al treilea țaran individual

Băteam și băteam — adică el, secretarul sfatului, bătea în poartă — dar din casă nu se arăta nici un semn. Și tocmai cînd Bogdan Haralambie se înalță pe vîrfuri cu o mîină peste zaplaz, ca să smintească din loc cirlițul, numai ce auzim o ușă trîntindu-se și din tindă vedem ieșind de-a-ndaratelea și strigînd, un om îndesat la statură, cu chipiu de ceferist pe cap:

— Că puțin îmi pasă de spusa dumitale. M-am săturat pînă-n git. Nu mai rabd, o menută, nu mai rabd! C-am ajuns de risul satului...

Iar din casă, o voce mai așezată, dar tot mînioasă, cercînd să-l aducă înapoi pe cel plecat: — Vin'înăuntru, Radule, afurisite, că nu-i așa lesne să ieși din voia lui tat-tul! Vin'înăuntru și nu-mi fă panoramă la poartă...

— Ce să cat'năuntru? Ce să cat...

Secretarul sfatului îmi făcu semn și porni furișat spre partea cealaltă a uliței. L-am urmat, călcînd în vîrfurile picioarelor și, după o bucată de drum, Bogdan Haralambie îmi șopti cu un zîmbet de șiretenie pe fața-i colțuroasă:

— Nu vă fie cu supărare, oameni buni. Dacă la așa hotărâre mi-o întreba și nevasta... Că are — așa-i? — și dînsa drept la cuvînt...
Tresări, își ni de lîngă noi ca vîntul și în mai puțin de un minut se întoarse cu Ileana de mîna, o Ileană bucălaie și îmbujorată, de parcă pînă atunci se învîrtise ori numai pe lîngă plitele cu bucate, ori în hora fără de sfîrșit, rotită de nuntași prin toată bătaura.

Dumitru răsuflea greu și-o privea blind.
— Vezi tu, Ileană, ăștia-s oameni de nădejde, știi bine — și arată cu mîna jur-împrejur chipurile celor cu care schimbasesc înainte vorbe.
Ileana căta la mire cu mirare. El urmă:
— Și dacă-s de nădejde, apoi dînsii zic să ne hotărîm și noi: intrăm ori nu în cooperativă? Te-am adus față, să spui și tu ce gîndești. Ce zici? Ne scriem, ori nu?

La care vorbe, Ileana se roși mai tare și, cu ochii plecați — așa cum îi stă bine miresei — grăi în șoaptă și cu bună-cuviință:

— Dacă tu zici că-i bine, apoi așa am să zic și eu... De altfel — și Ileana își înalță ochii cu o scînteiere șagalnică către oamenii de nădejde — de altfel bărbatul acesta al meu este un mare prefăcut... Acum să vi-l spun: de hotărît, noi ne-am hotărît mai de mult să intrăm, da' lui îi place să facă totul cu tîmbălău...

După asta Ileana o zbughi ca o ciută înspre hore, lăsîndu-ne voioși și cu cîmile pline în mîini.

Tocmai atunci răsări lîngă mine și secretarul sfatului, încruntat și abătut:

— Nu-i chip să aflu... Unii zic „sărăcan“, alții „pălămidă“... Pe Coleasă nu l-am găsit. Numai el ne poate ajuta. Că el a fost de toate în viață...

Ne-am strecurat cum am putut printre nuntași și am pornit mai departe, să căutăm în Bentu un cuvînt uitat și un om care ar putea să și-l amintească.

În ce chip se pierd cuvintele

Pe Ichim Coleasă l-am găsit în casă, trînit pe jos, cu vreo patru-cinci copilandri deasupra-i, gata-gata să se dea biruit. Noroc de secretarul sfatului, care i-a mătrășit pe copii pe unde s-a nimerit, și Coleasă rușinat s-a ridicat gemînd.

— Ia, cu dracii ăștia împielitați nu-i chip să-ți vezi de treburi...

Ichim a zîmbit blind, duios, pe urmă ne-a poftit pe scaune, gata să ne fie de folos.

Bogdan Haralambie i-a spus în puține cuvinte ce ne mîna la dînsul, după care Coleasă, răsucind țigara, m-a cercetat cu luare aminte. Și-a adunat gîndurile, a oftat — nu-i o figură de stil, ci adevărul adevărat — pe urmă a început a vorbi, așezat, cumpănit fără patimă și fără bucurie:

— Mai răbdător ca omul nu-i vietate pe fața pămîntului. Și dintre toate cîte le are omul, un har mai de preț decît uitarea nici că se află. Că dacă n-ar uita omul durerile și năcazurile, apoi de bună seamă că-n multă omenire ar plesni fierea ca un șrapnel... Așa că, să nu vă fie cu mirare de n-ați putut găsi aici un cuvînt trecut de mult în uitare și-n neguri. Iacă, eu am fost, pe rînd, din toate. Mai întîi și-ntîi, *calic*, lipit pămîntului. Că tata și bunicul ori fi fost *robi*, sau dezrobiți... De foame m-au băgat *slugă*, la unul Bureșea, în Buzău, care avea un atelier mecanic, dar făcea de toate, și tinichigerie, și olărie, și ceasornicarie, și dogărie... Cînd m-am băgat *argat* la Nicu Dumitrescu din Gherăseni, am uitat c-am fost *slugă*, iar cînd m-am însurat și mi-a adus nevasta de zestre un pogon, am ajuns în rîndul oamenilor drept *sărac*. „Ichim săracul“. Și am uitat c-am fost *argat*. Dacă lucrăm pe moșia lui Gheorghe Constantinescu, un boier-naș mai mărunțel, vechilul mă socotea *ziuaș*, iar de lucrăm pe moșia lui Brătescu, eram *pălmaș* și *clăcaș*... După reforma agrară din '46, am ajuns *improprietărit*. Și n-o să mă credeți, dar chiar din ziua în care am primit actul de improprietărire am și uitat c-am fost „calic“, „slugă“, „argat“, „ziuaș“, „pălmaș“, „clăcaș“, „sărac“... Mi-am adus aminte acum, că mă întrebați...

Ichim Coleasă își mîntui țigara și-o strivi în buza sobei.

UN NOU FILM ROMÎNESC

Eliza Petrăchescu în rolul Eleonorei.

nu mai e atît de bine. Junca Elviră nu mai e fata frumoasă și oarecum ingenună, ci o adolescentă îmbătrînită precece, cu chipul străvezu și trupul uscat, cu tăceri grele, pline de ură. Meta-morfoza e interesantă și aduce profit filmului.

Tăcerile lui Sabine Thomas (interpreta neprofesionistă a Elvirei, descoperită de regizor), mișcările ei lente, privirile ei sînt pline de expresie; din nefericire, cînd începe să vorbească expresivitatea ei scade. Remarcăm jocul sobru, demn, al lui Tanți Cocea (interpreta Elenei), deși uneori pare stînjnit de urmărirea aparatului de filmat. De fapt, nu poate fi trecut cu vederea formula regiei de a alătura unor actori de valoare (pe lîngă cei citați, mai apar Colea Răutu, Emil Botta, Geo Barton, Jules Cazaban) cîțiva neprofioniști. Formula, care nu e nouă, firește, își vedește unele neajunsuri dar și succesele: septuagenara Lucrezia Karr realizează o impresionantă slujnică țigancă, tărînușul Vasile Florea e plin de autenticitate.

Filmul are o fotografie bună, deși fără prea multă personalitate (Al. Roșianu); costumele însă sînt banale și muchiajul e supărător de slab. Acestea nu-i umbresc calitățile, filmul rămînînd o realizare valoroasă a cinematografiei noastre.

S.F.

Tanți Cocea și Sabine Thomas în „Bijuterii de familie“

Vom cunoaște, zilele acestea, un nou regizor: Marius Teodorescu.

Ni-l prezintă primul său film, „Bijuterii de familie“. Să faci film după o lucrare atît de cunoscută e un act temerar. Pentru că primejdia ca sursa literară să zdrobească varianta cinematografică există oricînd, pentru că e dificil să spui, respectuos, tot ceea ce spune și lucrarea respectivă, dar în așa fel încît literatura să nu ineece filmul. Marius Teodorescu (care e și autorul scenariului împreună cu Malvina Urseanu) a re-vestit pe peliculă „Bijuteriile de familie“ intr-un mod foarte personal. Ideea n-avea fost fidel transmisă, dar a fost mutat, cu curaj, centrul de greutate al acțiunii. Petru Dumitriu face cronica lui 1907, urmărește răscoala, evenimentele ei, îi portretizează eroii. Cadrul acesta istorico-social este însuși miezul nuvelei, iar drama Vorvorenilor e, dacă vreți, tangențială. Marius Teodorescu nu a făcut un film despre 1907. S-a oprit, cu migală psihologică, asupra acestei familii de boieri, i-a urmărit evoluțiile launtrice, a răscolit în suflute, a explicat porniri, fapte și, mai ales, a condamnat fără drept de apel lumea aceasta degenerată. Marius Teodorescu a vrut să facă un film psihologic și de acțiune. A reușit și în prima, și în cea de-a doua intenție.

A reușit mai ales să facă dintr-un simțămînt — e drept, de o intensitate frenetică — eroul subteran, dar

principal, al filmului. Simțămîntul acesta este ura. Elena își urăște aprig sora, care a moștenit moșia și bijuteriile familiei. La rîndul ei, Eleonora, bătrînă, rea, uscată, alcoolică, maniacă, își persecută cu voluptate rubedeniile dependente, iar Elvira, progenerura degenerată a Elenei, le urăște pe amîndouă. Elena își va ucide sora pentru a-i moșteni averea, Elvira va fugi de acasă, neuitînd să o prade pe mamică-sa — vindicativ și practic — de bijuteriile familiei. Toată această faptică este imbibată, inecată în ură. Marius Teodorescu a respectat eroul afectiv al nuvelei, dar și-a permis să intervină în configurația sufletească a personajelor: Eleonora, realizată de Eliza Petrăchescu, e mai puțin decrepită fizic, mai lucidă ca în carte — și asta e bine — dar prea puțin pervertită de ură — și asta

— ...Pe urmă, am fost „țaran cu gospodărie mică“. Mare simțire trăiește omul, cînd își dă seama că-i om. Îmi creștea inima să mă-năbușe, cînd auzeam pe alții spunîndu-mi „tovarășe Ichim Coleasă!“ Nu, dumneavoastră nu puteți înțelege asta și eu n-o pot spune așa cum o simțesc... Ajunsesem și eu, în sfîrșit, om. „Țaran cu gospodărie mică“, dar om. În '53 eram „întovărășit“. Copii la școală, în casă pîne tot anul. Mare lucru! Acu', de vreo lună, mi-s „cooperator“, adică membru cu drepturi egale în cooperativa agricolă de producție cu rentă, din comuna noastră...

Ichim Coleasă ne privi sugubăt.
— Iaca-așa se prăpădesc cuvintele pe drum... Da' nu ne pare rău după ele... Bag seama că dumneata, tovarășe ziarist, nu ești pe de-a-ntregul mulțămînt.

— Asta cam așa e — îngăduii bucuros, simțînd că Ichim Coleasă, „cooperatorul“ din Bentu, anume a lăsat la urmă cuvîntul pentru care cutreierasem satul în lung și în lat.

— Atunci să te mulțumim și pe dumneata. Serie acolo, pe hîrtie, să rămînă la viitorime, că omul nevoiaș lipit pămîntului, supt de foame și nevoi, se numea, pe vremea tatii și-a bunicului, prin părțile noastre „sărîntoc“ ori „mișel“. „Sărîntoc“, încă de pe vremea turcilor și-a fanarioșilor, „mișel“ cam de pe vremea cînd au prins să se scoboare la șes moldoveni cu limba lată, și mai săraci decît noi, care-și spuneau despre dînsii că-s „mișă“... Și-o lungă bucată de vreme am trăit și noi în „mișelie“...

...De la Bentu am venit acasă grabnic, cu o căruță și cu trenul, să scriu povestea unor cuvinte pierdute, dar care nu trebuie uitate...

de Aurel IOSEFINI
și Petru PINTILIE

Ilustrații de Tia PELTZ

L. 11

Cam pe la sfârșitul lui noiembrie interveni un eveniment care provocă o adevărată revoluție în circ: venirea leilor.

Frascati, patronul circului, rîvnise totdeauna să aibă niște lei, dar nu reușise pînă atunci să-și procure nici un exemplar. Tot ce a putut face, pentru a-și satisface ambiția lui secretă, a fost să-și procure cîteva plăci de gramofon pe care erau imprimate niște răgete fioroase. De multe ori pune plăcile la gramofonul pe care-l avea în vagon și, stimulat de mugetul înscris pe ebonită, lua poze războinice și se învîrtea de colo-colo, pocnind din bici și agitînd în aer o cange, în luptă cu o turmă imaginată de fiare.

Din aceste exerciții Frascati a rămas cu impresia că este dresor de lei și asta l-a mulțumit un timp. Totdeauna la parada circului, în vagonul în care erau închise sălbăticiunile menajeriei, pune și gramofonul cu plăcile pe care erau înscrise răgetele leilor. De atîta întrebuițare plăcile se uzaseră și acul gramofonului traducea sonor un muget răgușit, totuși încă suficient de tare pentru a impresiona publicul de pe trotuare și a provoca panică printre animalele din vagon. Urletele și mormăiturile acestora, adăugate răgetelor țîșnite din pilnia gramofonului, formau un cor fioros de autentică junglă.

De fiecare dată cînd Mustafa pleca cu caiul lui în cursă, Frascati nu uita să-i amintească și de lei.

— Vezi mă, Mustafa, poate găsești pe-acolo niște lei. O pereche măcar. Da' știi tu: să fie sălbatici, mă!

Într-o bună zi Mustafa se întoarse cu lei. Treburile lui îl abătuseră prin Malta — în mod excepțional, căci turcul nu prea îndrăznea să se avînte prea departe de coaste cu papucul lui plutitor.

În drumul acesta excepțional, făcut pînă în faimoasa insulă, Mustafa găsisse un circ al unui greco-sirian care-și desfăcea menajeria și așa pusesse mîna pe lei cu care spera să-l mulțumească pe Frascati, mai ales că-i cumpărase ieftin și-i aducea, în loc de doi, trei.

Transportarea leilor din port și pînă în bîlci fu o adevărată expediție, iar intrarea în circ, de-a dreptul triumfală. În cinstea acestui eveniment Frascati se sculase din patul lui de boală, convins fiind că bucuria l-a și vindecat, și întîmpinase convoiul și parada stînd pe podiumul menajeriei, ca un general ce primește defilarea unei armate victorioase.

În aplauzele bîlcenilor, în mijlocul unei mulțimi atrase de sunetele fanfarei, care cînta ca la zile mari, lei își făcură apariția în circ, închiși în cuștile lor noi.

Boala îl cam slăbise pe Frascati; acum arăta și mai jigărit. Obrajii lui gălbejiți ajunseseră la ocrul vaselor de lut. Pantalonii îi deveniseră prea largi și-i fluturau ca și haina, încît directorul făcea impresia unui steag bătut de vînt.

În postură de maestru dresor, Frascati îl iniția pe Tuli în tainele dresurii de lei. El personal nu mai avea dorința de a intra în arenă, dar înțelegea să-i transmită fiului său, cu toată seriozitatea, experiența pe care — datorită exercițiilor imaginare făcute în fața gramofonului cu răgete înscrise pe plăci — era convins că și-o cîștigase în materie.

Tuli își comandă un costum impozant — numai fireturi și bumbi strălucitori — la care mai adăugase, după inspirația lui Frascati, și un chipiu cu pompon, din acelea care se purtau pe vremea lui Napoleon. Era foarte mîndru de costumul lui și, convins că îl avantajează, spera să facă o impresie bună Uței. Umbla tot timpul îmbrăcat cu el și aproape că-i părea rău că noaptea, cînd se culca, trebuia să-l dezbrace...

Dar ceea ce îl nemulțumea era faptul că lei îi păreau cam plictisiți și nu răgeau.

— Nu știu ce au, tată, lei ăștia, că nu vor să ragă — se plînge el lui Frascati.

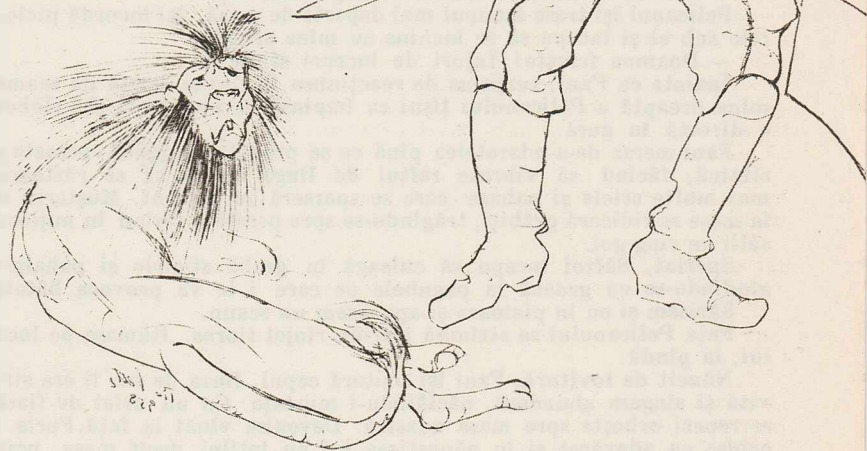
— Ei, și tu — îl liniște acesta. Stai puțin să mai crească și ei. Îs tineri încă, mă! Ce, copilul vorbește imediat? Eheh, trec doi ani pînă începe să scoată o vorbă! D-apoi lei! De-abia i-a adus, ce naiba!

În realitate, lei erau bătrîni și plictisiți de viață. Niște fiare blazate. „Hamed“ în special, masculul, avea o vîrstă foarte înaintată; puteai să deduci asta și din faptul că nu mai avea dinți în gură, privirile-i erau împăienjenite, iar mustățile, albe colilii. Deși avea o coamă impresionantă, blana lui părea mîncată de molii, atît era de răpănoasă. „Hamed“ îmbătrînise în circ și nici nu-și mai amintea de stîncile Hogarului, de unde, cu mulți ani în urmă, fusese capturat. A fost o vreme „fiorosul leu din Atlas“ — der, îmbătrînind, elanurile lui de sălbăticiune s-au stins. Anei l-au făcut să renunțe la prerogativele lui înspăimîntătoare de „rege al animalelor“, devenind, din plictiseală și scîrbă, blind ca un miel.

„Macca“ și „Prințesa“, botezate astfel de fantezia lui Frascati, mai tinere cu vreo cîțiva ani decît „Hamed“, nu erau nici ele mai puțin blinde.

Numai Tuli își păstra un aer sălbatic alături de lei și părea, evident, cel mai fioros din tot grupul. Figura lui încrunțată transmitea oamenilor ceva din groaza pe care în mod natural ar fi trebuit să le-o inspire lei.

Tuli nu și-a dat seama de faptul că fiarele au abia cîțiva dinți în gură și nici de starea deplorabilă a măselelor lor mîncate de carii.

pentru că, atunci cînd le dădea hrană, lua precauția să le întindă carnea în virful unei prăjini. Cu timpul, a văzut însă și el că lei sînt tot atît de blînzi și inofensivi ca niște miei; dar prefera să cultive în ceilalți impresia că fiarele sînt excepțional de sălbatice, pentru a-și asigura în felul acesta faima de dresor temerar.

Andor fu primul care se zădărnici să se plînsă în care se aflau lei și tot el fu acela care observă că sînt plini de insecte. Îi recomandă lui Tuli să-i deparaziteze și acesta se conformă, unindu-i cu petrol. Petrolul provocă leilor niște usturimi care determinară, în cele din urmă, pe biete animale să scoată răgete, spre marea bucurie a lui Tuli și Frascati.

Bătălia

Preocupat de dresură, Tuli uită un timp frămîntările lui în legătură cu mine. Nu că-i trecuse gelozia sau că-i slăbise ura împotriva rivalului, dar lei îl distraseră, deviindu-i puțin gîndurile. Însă, imediat ce epuiză interesul pentru ei, reveni iarăși la obsesia lui chinuitoare, mai ales cînd observă că noul lui costum nu-i face Uței nici o impresie.

Îl năpădiră iar reveriile lui bolnăvicioase și-și consuma mintal toată ura exasperată, imaginînd scene de răzbunare, în care își nimicea adversarul.

Cînd veniseră lei, tresărise de bucurie. Își croise planul să-i arunce asupra mea, noaptea, cînd obișnuiam să repet în manej, singur. Pînă să observe oamenii din circ, lei mi-ar fi zdrobit o mînă sau m-ar fi sfîșiat puțin, așa, ca să mă pocească pe toată viața.

Blindețea leilor însă i-a răsturnat acest plan și l-a decepționat. Oftînd că nu-și putea implini dorul de răzbunare în acest fel, Tuli se îndreptă spre Hamilton, întrebîndu-l ce a aranjat cu Fani-Tricolor. Acesta îl asigură că totul este în perfectă regulă și că bătăușul pe care-l tocmise își identificase victima, dar aștepta numai prilejul unei harțe. Prilej care se oferă într-o bună zi, cînd Pelicanul, bine dispus, îmi propuse să merg cu el la Săftoi, o circumă din Obor unde descoperise niște vin de Murfatlar, tocmai bun pentru ocazia ce se apropia — nunta lui cu Reta.

În drum spre circumă, Pelicanul îmi relată convorbirea pe care o auzise între Tuli și Hamilton: se nimerise pe-aproape și, auzind despre ce este vorba, se ascunsese după colțul menajeriei, trăgînd cu urechea.

Vasăzică asta este! Tuli trecea la ofensivă. Simțeam cum mă cuprinde furia.

Ne așezarăm la o masă și tocmai ne pregăteam să gustăm vinul adus de Săftoi, cînd apără în prăvălie o matahală de om care părea cam bătut și pus pe harță. Era Fani-Tricolor, un derbedeu din mahalalele Constanței, bețivan și bătăuș cunoscut. Porecla îi venea de la faptul că, atunci cînd se infuria, fața i se colora pe rînd în roșu, galben și vînat. O dată cu el își făcu apariția și altă pușlama: Gică-Gură-de-Aur, prietenul lui Fani, căruia i se spunea așa (mă lămuri întîi Pelicanul) nu pentru că era „dibaci“ la vorbă, ci pentru că își invelise dantura — de frumusețe — în alamă strălucitoare, care imita aurul. Pe acesta, Pelicanul îl cunoștea; fuseseră „colegi“ o vreme...

Fani se apropie de masa noastră legănîndu-se, cu mîinile amîndouă înfipte în briul nou care-i încingea mijlocul. Dîndu-și cu un bobîrnac șapca pe ceafă, se opri lîngă noi, privindu-ne cu un rinjet

batjocoritor. Ne continuăm discuția, făcându-ne că nu-l băgăm în seamă. Gică-Gură-de-Aur se ținea mai la o parte, asistând zîmbitor la scenă.

— Tu ești de la circ, mă? — mi se adresa bătăușul, împingîndu-mă cu burta în umăr.

— ...Ai fi tu vreun artist mare și nu știi eu? — continuă el pe același ton provocator, văzînd că nu-i răspund.

— ...Nu-mi răspunzi, mă? Mă-njuri în gînd, ai?—zise el, așteptînd din partea mea o vorbă, oricare, ce i-ar fi dat prilejul să înceapă scandalul.

Pelicanul îmi făcu pe sub masă semn cu piciorul și continuăm să vorbim liniștiți, făcîndu-ne că-l ignorăm pe individ, care începuse să se infurie văzînd că nu e luat în seamă. Înțelegeam că omul caută ceartă și simțeam cum singele începe să-mi fiarbă, dar mă forțam să rămîn calm.

— De ce mă-njuri, mă? — se răsti Fani iar, înghiontîndu-mă cu cotul.

Pelicanul își ridică încet capul și-l privi pe individ pe sub sprincene.

— Mută-ți camionul mai încolo, șefule! — zise flegmatic și făcu un gest cu mîna, ca pentru a indica celuiilalt să plece mai departe.

Surprins și derutat, Fani tresări; își schimbă colorația obrazului înspre galben și se întoarse agresiv spre Pelican.

— Da' tu ce'ristoșii mă-tii te bagi, mă, ai?

Pelicanul își trase scaunul mai departe de masă, își încordă picioarele sub el și începu să se închine cu mîna stîngă.

— Doamne ferește! Înjuri de lucruri sfinte!...

Înainte ca Fani, surprins de reacțiunea lui, să-și poată da seama, mîna dreaptă a Pelicanului își ca împinsă de un resort și-i slobozi o directă în gură.

Fani merse de-a-ndaratelea pînă ce se propti de teighea; aceasta se clătina, făcînd să vibreze raftul de lîngă ea și să se răstoarne mai multe sticle și pahare care se sparseră cu zgomot. Mușteriii de la mese se ridicară grăbiți, trăgîndu-se spre pereți și lăsînd în mijlocul sălii un ring gol.

Speriat, Săftoi începu să culeagă în grabă sticlele și paharele, gîndindu-se cu groază la pagubele pe care i le va provoca bătaia.

Sărisem și eu în picioare și apucasem un scaun.

Fața Pelicanului se strîmbă într-un rinjet fioros. Rămase pe locul lui, la pîndă.

Năucit de lovitură, Fani își scutură capul. Buza de sus îi era strivită și sîngeră abundant, năclăindu-i mustața. Cu un urlat de fiară, se repezi orbește spre masa noastră. Devenise vinăt la față. Furia îl orbise cu adevărat și, în năpustirea lui, nu întîlni decît masa, peste care se rostogoli, căci eu și Pelicanul săriserăm sprinteni la o parte. Fani se ridică înverșunat și în mîna îi apără un cuțit pescăresc. Arăta

INSTANTANEU

Ilustrație de Pito RUBIN

Tramvaiul „3” mă purta spre casă într-una din primăvara-raticile zile ale acestei ierni neobișnuite. Mingiati de razele calde ce pătrundeau pe platforma vagonului, priveam distrat la franjurile basmalei pe care o purta vătămănița. Dansau parcă pe umerii femeii. Zdruncinăturile vagonului, fiecare hop, fiecare oprire sau fiecare plecare, care ne cereau nouă, pasagerilor, cite un efort pentru a ne păstra echilibrul, erau prilej de joacă pentru franjurile albe, verzi și roșii ale basmalei vătămăniței. Într-o stație, însă, întârziară să-și reia dansul. Stopul arăta roșu; stampe loc. Vătămănița se impacientează. Clopotul cere cu insistență cale liberă. (Oare nu știe fata că nu e voie?) Vătămănița simulează chiar plecarea „pe roșu”. Oprește însă imediat și iar răsună clopotul... În sfîrșit, culoarea semaforului se schimbă și tramvaiul își reia încet drumul. (De ce așa încet? Parcă mai-nainte vătămănița se grăbea!)

Din cabina lui, milițianul, un băiat tînăr și spătos, înmoaie vîrfurile unui creion între buze și apoi scrie. Desigur, consemnează contravenția. Mai mult însă se uită la vătămăniță, decît la ceea ce scrie. Pe sub sprincenele sever arcuite îi

joacă o scelipire caldă, și (poate mi se pare numai) îi mijește și un zîmbet în colțul gurii.

Acum franjurile se leagănă domol, de parcă s-ar alinta. Dar numai franjurile! Vagonul merge lin și pasagerii stau liniștiți. Doar vătămănița, privînd spre milițian, își clatină ușor capul și spune cu glas cîntat:

— Ce-i drace, și s-o făcut de amendă? Scrie ghiavole, că tot tu ai să plătești!

(Ce mult seamănă glasul vătămăniței cu privirea milițianului!)

Pe cînd tramvaiul prinde viteză și autorul acestor rînduri încearcă să se dumirească pentru ce va plăti milițianul amenda și nu vătămănița, franjurile se înclină ușor înspre o pasageră și îi aud din nou glasul. Cald, duios, de data asta:

— Știi, e bărbatul meu!...

A. AUERBACH

însăpăimîntător. Șterse cu mîna sticlele de pe o masă alăturată și pași amenințător spre Pelicanul, care se retrăsese mai la o parte, adăpostit după o altă masă, ce se afla între el și adversar.

Eu mă țineam în colțul celălalt. Cînd aruncai scaunul spre Fani, acesta, cu un reflex surprinzător, se aplecă și scaunul izbi în perete. De fapt, nici nu-l aruncasem decît cu scopul de a-l elibera pe Pelican, ceea ce și reuși pentru că, îndată după aceea, Fani îl părăsi pe el și făcu front spre mine, cel care atacasem. În fracțiunea de secundă următoare, Pelicanul își dă de la locul lui și-i slobozi lui Fani un scaun în cap. Nu nimeri însă cu muchia și scaunul, fiind izbit cu putere, îi intră bătăușului cu forța peste urechi și-i prinse capul ca într-un jug.

Bătaia lua acum o întorsătură comică. Cei care se trăsuseră la pereți, speriați, începură să ridă văzîndu-l pe Fani cum se munea să-și degajeze capul prins în cătușele scaunului. Sprinten ca o panteră, Pelicanul se repezi înspre Gică-Gură-de-Aur, care apucase în mîna un sifon; se pregătea să se furișeze la spatele meu și să mă lovească. Punîndu-i o mîna în gît, îi spuse rînjind:

— Tu sub ce pavilion plutești, mă?

Și, înainte ca Gică, surprins, să poată schița un gest, îi repezi un pumn în stomac, ce-l îndoi, de parcă s-ar fi înfundat în sine.

Preocupat să-și scoată capul și urlînd groaznic, Fani scăpase cuțitul din mîna. Înjura înspăimîntător și ne amenința. Pelicanul se apropie pe neașteptate și-l lovi cu genunchiul în burtă. Fani se îndoi într-o largă reverență, aplecîndu-și capul și, cu un geamăt sec, se prăbuși la pămînt. Pelicanul se apropie de el zîmbînd ironic și-i spuse:

— Și zi așa, șefule! Te tocmiși mardeiaș cu simbrie! Cîte lovele ți-a scuiat grăsunul de la circ? Și mai umbli și cu cuțitul, ai? Vezi să nu te tai la dește, nenică! Mîncă-ți-aș gura ta! Dormi și visează acum!

Și scoțîndu-și cu un gest o imaginată pălărie de pe cap, îl salută batjocoritor. Apoi, luîndu-mă de braț, ieșirăm afară din circiumă, urmăriți de aclamațiile vesele ale consumatorilor.

A doua zi Hamilton îi raportă rușinat lui Tuli toată întîmplarea, asigurîndu-l însă că Fani a jurat „să ne ia capul” la amîndoi.

Într-o seară a și apărut în bilci, dar, avertizat, nu m-am arătat. Amestecat într-un scandal cu omor, Fani-Tricolor fu mai apoi condamnat la muncă silnică. Arestarea venise la timp, pentru că tocmai se jurase să ne „contopească” și pe noi în anii pe care se aștepta să-i primească.

Tuli rămase mistuit mai departe de gînduri de răzbunare...

SFATURI practice

MAMA ȘTIE SĂ FACĂ ECONOMIE LA BUCĂTĂRIE

Deci ori o văd pe mama găind, îmi aduc aminte ce i-am spus odată, în glumă, pe când eram încă elevă: „Cred, dragă mamă, c-ai reușit să aplici legea lui Lavoisier la bucătărie. Din tot ce-ți trece prin mină nimic nu se pierde...”

Într-adevăr, mama știe și azi să folosească totul cu o chibzuință uimitoare. Ea e în stare să-ți facă dintr-o găină două feluri de ciorbe și patru feluri de mâncare. Tot așa, dintr-un kilogram de carne, ea poate să-ți prepare o supă și o ciorbă acra, o mâncare cu sos, un pilaf, o salată de boeuf și niște chifteluțe — din părțile care nu merg decât ca tocătură. Vă rog să credeți că nu exagerez când spun aceste lucruri; mama e gata oricând să v-o demonstreze. Cum reușește ea această minune? Aici e secretul...

Sînt gospodine care aleg din orice carne numai părțile bune, aruncînd restul, fiindcă nu știu ce să facă din el. Ele irosesc astfel mai mult de o treime din carnea pe care o capătă și încă abia de reușesc să prepare, și așa, o supă și o mâncare. Așa cum sînt altele care aruncă cele mai hrănitoare părți ale legumelor, fructelor și saladelor.

Am urmărit-o adeseori pe mama în timp ce prepara mîncarea și am văzut-o cum, după ce fierbe carnea pentru supă, o scoate în strecurătoare, o separă pentru mîncare și pentru rasol și tot din ea alege unele bucăți pentru chifteluțe, pentru salată de boeuf sau pentru tocătură la macaroane. Tot așa, din zarzavaturile fierte în supă ea păstrează o parte pentru garnitură — dacă e cazul — iar din rest face frigănele sau chifteluțe, care, amestecate cu pușină brînză, cu jumări sau numai cu sare și piper, sînt foarte gustoase.

Părțile grase ale cărnii — fie ea de vită sau de pasăre — le separă de la început și le topește într-o tigă, păstrînd de o parte grăsimea și de altă parte jumările rămase. Amestecate, cum am spus, în chifteluțe de legume, aceste jumări sînt delicioase. Pe de altă parte, ea strînge toate rămășițele de grăsime de la un prăjit și le păstrează pentru o nouă folosire, cînd această grăsime devine și mai gustoasă.

Am observat apoi că, pentru pire, ea nu fierbe decât foarte rar cartofii curățați de coajă. Îi spală bine și nu-i curăță de

coajă decât după ce i-a fiert. — De ce nu-i cureți de la început? — am întrebato. — Fiindcă ar însemna să arunc prea mult din pulpa cartofului și încă partea cea mai hrănitoare, de lângă coajă. Fierbindu-i, pot foarte ușor îndepărta numai coaja. Nu-i curăță de la început — a adăugat ea — decât atunci cînd trebuie să îndepărtez unele părți striccate ale cartofului.

De altfel nici de la salate mama nu aruncă foile verzi, chiar dacă sînt uneori mai pălite, fiindcă — prelinde ea — acestea conțin cele mai multe vitamine. Iar cînd fierbe orice fel de legumă — exceptînd spanacul — nu aruncă apa, în care a trecut cea mai mare parte din vitamine, ci o folosește ca bază pentru o supă falsă.

Nici la compoturi ea nu curăță fructele de coajă — din același motiv al menținerii substanțelor hrănitoare. Taie fructele în bucăți, le scoate simburii și părțile nesănătoase și le fierbe în apă scăzută. Le trece apoi prin sită și le face pire împreună cu apa în care au fiert, la care adaugă zahăr și o aromă oarecare.

Dar adevăratul record al științei de a folosi carnea l-a bătut mama zilele trecute, cînd, dintr-un șfert de gîscă ce-i rămăsese din ziua precedentă, mi-a făcut o supă cu găluști, o ciorbă de potroace, un pilaf și o friptură la tavă.

Dacă s-ar fi obișnuit și „compot de gîscă”, cu siguranță că mama ar fi fost în stare să scoată și așa ceva...

JOSIANA

Tantofii cu talpa de cauciuc
MICROPOPOS
sînt ușori și comози

Uzinele
IANOS HERBAK
CLUJ

Cuvinte încrucisate

GRAFICE

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

ORIZONTAL: 1) Greșeli murtisite... la sfîrșitul volumului — Se ocupau cu vînzarea de tipărituri vechi. 2) Intemeiați pe documente, bine informați — Ana Dumitriu. 3) Litere cursive (sing.) — Semne grafice, slove. 4) Mașină tipografică, concurență a linotipului — Corp de literă de opt puncte tipografice. 5) La legănat — Literale alfabetului nostru — Întreprinderea de locuințe și localuri. 6) Cuier! — Inițiativă (mold.) — Paul Constantinescu. 7) Sînt descrise în romanele de genul celor ce apar în colecția „Cutezătorii” — Standard. 8) Frunțas în sport — Rînd într-un text care începe mai la dreapta decât celelalte, pentru a marca schimbarea ideii — Prefix care indică repetiția. 9) Număr cu soț — A predestina — La lumina lui cîtești noaptea. 10) Serviciu medical pen-

tru gît, nas și urechi — Tei! — Sînt — George, alintat. 11) Ceea ce face legătorul — La singular e corp de literă de cinci puncte tipografice, la plural, mîrgăritare. 12) Ion Georgescu — Literale alfabetului arameic — Dumitru Ion. 13) Text bătut la mașină. 14) Litere tipografice cu conturul plin — Asia! — A poiei cu aur.

VERTICAL: 1) Întreprinderea care editează cărți și publicații periodice — Rezistentă. 2) Ma-

șină tipografică fără de care nu s-ar putea tipări ziarele de mare tiraj de astăzi — Casetă de tînut litere. 3) La domiciliu — Editura de Stat pentru Literatură și Artă — Corpul Diplomatic. 4) Monedă veche — În fiecare se tipărește un calendar — A termina. 5) Literat și poet elvețian (1821-1881) — „...din Tarascon”, roman vîntătoresc de Alphonse Daudet. 6) „Scenași...”, publicație de popularizare a vieții artistice din R.P.R. — Articol. 7) Fată lugojană — Regiune depărtată, întîlnită mai ales în basme — Iubesc (lat.). 8) Nota traducătorului — Munți la granița franco-spaniolă — Rang boieresc. 9) Insușire pe care o au scriitorii și toți creatorii de artă — A face să se nască ideea pentru o poezie, pentru un roman. 10) Apărute — Pronume — Romancier portughez (1845-1900). 11) A urmări acțiunea unui roman — Poștă, Telegraf, Telefon — Serviciu pe lângă o instanță judecătorească. 12) Morale — Altă denumire a zeului Baal — Ion Ungureanu. 13) Pe ici, pe colo — Din el înveți alfabetul. 14) Lucrare care tratează probleme de ideologie — A apare.

Cuvinte mai puțin cunoscute: TOLT, AMIEL, ECA, BIL.

Dezlegarea jocului „Din cărțile de școală”, apărut în nr. 12

ORIZONTAL: 1) Zavergiu — Acord. 2) Acadea — Răpitor. 3) Roși — Maidan — He. 4) Apă — Mercur — Mag. 5) Festilă — Lișiță. 6) Re — Rabat — Tact. 7) Pildă — Is — R — Sao. 8) Es — O — Acar — Im — R. 9) Sum — Stal — Fram. 10) Troliu — Term — An. 11) Eire — Na — Guiana. 12) L — C — Ieni — Ne — Al. 13) Ciocoi — Cozia — B. 14) Izvod — Mărăcine.

Cooperativa
„METALUL”
Or. Stalin

Execută

articole de menaj din sîrmă și jucării mecanice.

De asemenea, prestează orice servicii de specialitate (în ramura metal) pentru de-

COOPERATIVA DE CONSTRUCȚII
„ÎNTREȚINEREA”-SIBIU

execută

pentru sectorul particular și pentru întreprinderile de stat următoarele lucrări:

- orice fel de reparații în construcții —
- instalații de apă și sanitarie
- instalații de gaz metan
- construcții de locuințe muncitorești
- instalații electrice

Folositi

CREMA NIVEA — PENTRU CASA ȘI SPORT

ULEI DE PĂR NIVEA — No 288

NIVEA — PENTRU ÎNGRIJIRE

NIVEA — FRUNȚAS

NIVEA — ÎNDORE

cu încredere*
PRODUSELE de CALITATE
ale fabricii
NIVEA
ORĂȘUL STALIN

Răspundem cititorilor

DESPRE FLUORESCENȚĂ

Prin materialul de mai jos, răspundem întrebării pe care a pus-o redacției noastre tov. P. Mateescu din R. Sărat.

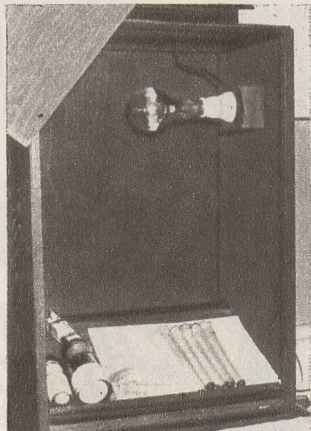
Din cele mai străvechi timpuri, omul a asociat fenomenul de lumină cu cel de căldură și foc.

Există, însă, o serie întreagă de fenomene luminoase — numite fenomene de luminiscentă — în care emisia luminii nu se datorește încălzirii corpurilor, ci unor cauze de altă natură (reacții chimice, descărcări electrice, procese vitale în organisme vii, lovirea corpurilor sau iluminarea lor cu o lumină de o anumită culoare, de multe ori chiar cu raze invizibile pentru ochi etc.).

În rândul acestor fenomene, un loc deosebit de important îl ocupă așa-numitele fenomene de fotoluminiscentă. În cazul lor, emisia luminoasă a unor corpuri (luminiscente) este condiționată de iluminarea acestora cu lumină de altă culoare (de obicei chiar invizibilă). Întrerupând acțiunea luminii care provoacă acest fenomen, unele substanțe încetează pe dată să mai emită lumină. În cazul acesta avem de-a face cu fenomenul de fluorescență. La alte substanțe, însă, emisia luminoasă durează un timp mai îndelungat; sîntem puși în fața fenomenului de fosforescență.

Să vedem însă cum pot fi observate aceste fenomene.

Dacă luăm, bunăoară, o lampă cu vapori de mercur, de tipul

Dispozitiv pentru observarea fenomenului de fluorescență.

celor folosite în medicină pentru tratamentul cu raze ultraviolete, și dacă așezăm în fața acesteia un geam special, colorat, care oprește razele vizibile roșii, verzi, albastre etc. și le lasă să treacă numai pe cele ultraviolete — obținem cea mai simplă instalație pentru studii și punerea în evidență a fenomenelor de fluorescență și fosforescență. Dar pentru că vă interesează fenomenul de fluorescență, să ne referim numai la el, lăsînd pentru altă dată fenomenul de fosforescență.

Să punem în drumul razelor ultraviolete ale dispozitivului nostru, diverse substanțe ca: ulei de mașină, chinină, diverse derivate de petrol, diverse specii de roci, alimente proaspete sau alterate. Vom observa că fiecare din acestea dă o lumină slabă, de o anumită culoare, care diferă de la corp la corp. Diferența aceasta de culoare este semnificativă: culoarea luminii emise prin fluorescență este o însușire caracteristică corpului respectiv. Încercați, de pildă, să priviți două bucăți de unt și să spuneti, fără să le gustați, care din ele a început să se altereze. Evident că nu veți reuși. Dacă se va face, însă, o experiență de fluorescență cu ajutorul dispozitivului descris mai sus, se poate recunoaște imediat untul alterat, după culoarea fluorescenței sale, care diferă de cea a untului proaspăt.

Aplicarea practică a acestui fenomen este extrem de largă. Astfel, studiind fluorescența bucăților de rocă obținute cu ocazia diverselor sondaje, putem constata cu ușurință dacă, în straturile vecine celui explorat, există sau nu petrol. În industria textilă, putem descoperi imediat urmele de uleiuri de pe țesături, urme care la lumina zilei nu pot fi observate. Studiile arheologice sînt, de asemenea, mult ușurate datorită fenomenului de fluorescență pe care îl prezintă urmele vîșteluorilor și plantelor care au trăit cu sute de milioane de ani în urmă. Deosebirea de culoare a luminii emise prin fluorescență de diferite corpuri constituie azi principiul pe care se bazează, așa-numita analiză luminiscentă, cu ajutorul căreia se pot deosebi, totuși, între ele corpuri asemănătoare din multe puncte de vedere.

CUM ZBOARĂ AVIOANELE FĂRĂ MOTOR?

Prin acest material, scris de tov. conf. univ. ing. Al. Strălițescu, răspundem tov. M. Ioanescu din Ploiești.

Pentru ca un avion să zboare, el trebuie să se deplaseze cu o viteză destul de mare față de aerul înconjurător, deoarece numai în acest caz acțiunea aerului asupra aripilor avionului dă naștere forței de susținere, care-l oprește să cadă pe pămînt.

Pentru ca această viteză de deplasare să poată fi mai înaltă obținută și apoi menținută, trebuie ca asupra avionului să acționeze o forță de tracțiune care, la aeroplanelor obișnuite, este realizată cu ajutorul unei elice, antrenate de motor.

În mod firesc se naște atunci întrebarea: dar cum zboară avioanele fără motor?

La aceste avioane, la care forța de tracțiune lipsește, viteza de deplasare se realizează cu ajutorul forței de atracție a pămîntului.

În adevăr, deplasarea unui avion fără motor prin aerul înconjurător se face totdeauna după o pantă coborîtoare, avionul pierzînd mereu din înălțime; mișcarea lui este asemănătoare cu aceea a unui automobil care coboară o pantă, cînd, după cum se știe, el poate atinge o viteză mare, fără să facă uz de forța de tracțiune a motorului.

Zborul în care viteza de înaintare se obține prin pierderea înălțimii se numește zbor planat, motiv pentru care avioanele fără motor se numesc adesea și planoare.

Din cele de mai sus ar rezulta că un planor n-ar putea niciodată să execute un zbor de urcare sau să rămînă mai mult timp în aer.

Această concluzie este, însă,

contrazisă de faptul că, adesea, după ce au fost lansate cu ajutorul unui cablu, tras de oameni sau înfășurat pe un mîsor, planoarele se ridică singure la înălțimi destul de mari, rămînînd în aer un timp îndelungat.

În realitate, zborul de urcare al planorului este numai aparent, deoarece, față de aerul în care se deplasează, mișcarea lui are loc tot după o pantă coborîtoare, prin care obține viteza de înaintare, necesară producerii forței de susținere.

Dacă noi îl vedem ridicîndu-se față de sol, aceasta se datorește faptului că aerul în care el evoluează are o mișcare ascendentă, în care este antrenat, bineînțeles, și planorul. Astfel, atunci cînd mișcarea de ridicare a aerului în care zboară planorul este mai accentuată decît căderea lui față de acest aer, planorul cîștigă înălțime față de sol.

Din cele expuse mai sus, rezultă că un planor se va putea menține timp îndelungat în aer, numai dacă va zbura într-o regiune unde se găsec curenți de aer ascendenți.

Acest fel de curenți se pot produce din cauza încălzirii neuniforme a solului, fenomen datorită căruia aerul aflat deasupra regiunilor mai calde se încălzește mai mult decît cel învecinat și, fiind mai ușor, se ridică în sus, producînd coloane de aer ascendent, numite „termice”. De asemeni, atunci cînd vîntul care suflă paralel cu solul lovește un obstacol înclinat, cum ar fi un deal, el este reflectat în sus, producînd un asemenea curent ascendent.

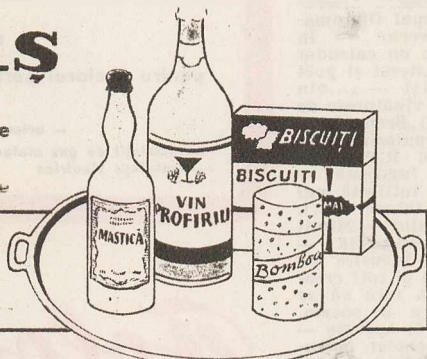
Cunoscînd acești curenți ascendenți, piloții de planoare caută să intre și să se mențină cît mai mult timp în zona lor.

ORGANIZAȚIA COMERCIALĂ LOCALĂ

Mediaș

vinde
în toate unitățile sale
alimentare
sortimente variate de

VINURI, LICHIORURI
ȘI PRODUSE ZAHAROASE.

Cereți

ÎN TOATE MAGAZINELE DE SPECIALITATE

Articole de STICLĂRIE

PRODUSE DE FABRICA

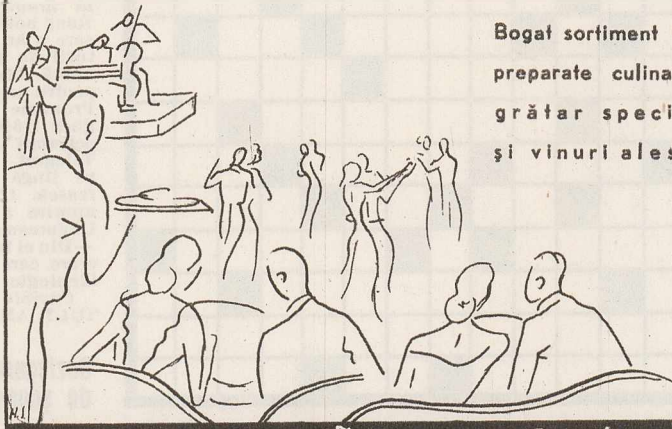
VITROMETAN-MEDIAȘ

Cooperativa
„MEȘTESUGARUL” - MEDIAȘ
execută
la centrele sale de comandă, pentru sezonul
de primăvară și vară
CONFECȚIUNI PENTRU FEMEI, BĂRBAȚI
ȘI COPII, DUPĂ ULTIMELE JURNALE.

T. A. P. L. ORAȘUL STALIN

Vizitați RESTAURANTUL „CENTRAL”

Bogat sortiment de
preparate culinare,
grătar special
și vinuri alese.

Muzică - Dans - Antren
Refrene vocale

Atențiune!
COOPERATIVA „ÎNAINTE”
Or. Stalin
desface în toate unitățile sale
PRODUSE DE PATISERIE
ȘI BOMBONERIE.
Bogat sortiment de specialități
de cofetărie.
Executăm comenzi
pentru acasă.

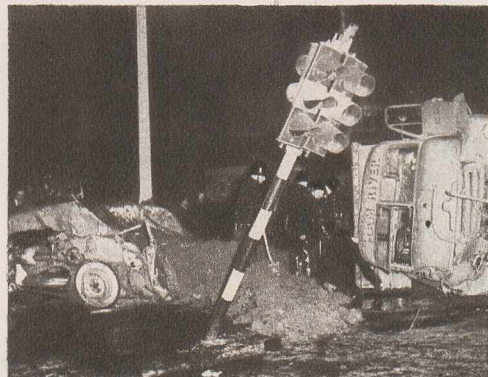
ÎN JURUL GLOBULUI

NATAȚIE LA-25°. Sportivii moscoviti nu încețază antrenamentele nici atunci când mercurul din termometre coboară multe linii sub zero. Iată, de pildă, în fotografia noastră un grup de înotătoare, care, în ciuda unui pul de ger de -25°, se antrenează în bazinul „Moscova” de pe cheful „Kropotkin”, sub îndrumarea și direcțiile antrenorului, îmbrăcați gros, totuși... zgribuliți.

Sîntem datori un amănunt: apa din bazin este menținută la o temperatură de +27°; oricum însă...

O NOUĂ STEA a patinajului artistic din R. Cehoslovacă. Tînăra patinatoare Jilka Hlavackova a reușit în relativ scurtă vreme să se impună atenției publicului cehoslovac, prin execuția ireproșabilă și grația cu care evoluează.

INGROPĂȚI SUB CIMENT LICHID. Un accident neobișnuit s-a petrecut la întretăierea a două străzi din Londra. Un autocamion încărcat cu ciment lichid s-a ciocnit cu o mașină ocupată de patru persoane. Cimentul s-a vărsat, îngropînd literalmente pe ocupanții mașinii. Accidentul s-a soldat cu un mort și trei răniți.

PRIMĂVARA... OFICIALĂ. La Geneva s-a încetățenit, începînd din anul 1818, o interesantă tradiție: primăvara este declarată oficial numai atunci cînd apare prima frunză pe castanul supranumit de genezezi „copacul republicii”.

Iată, în fotografie, pe unul dintre edilii Genevei, oficiînd consemnarea „oficială” a venirii primăverii: el însemnează pe „răbojul” ce datează din 1818, data apariției primei frunze din acest an.

Eroi principali ai romanului lui Nikolai Ostrovski „Născuți în furtună” sînt interpretați de Serghei Gurzo și Oleg Jarov, în filmul în culori realizat la Mosfilm de tînării regizori I. Bazelian și A. Voltețki.

Celebra artistă americană Katherine Hepburn și-a serbat 25 de ani de carieră prin filmul „Slujba la catedră”, în care interpretează rolul unei bibliotecare concediate și înlocuite cu un „creier electronic”.

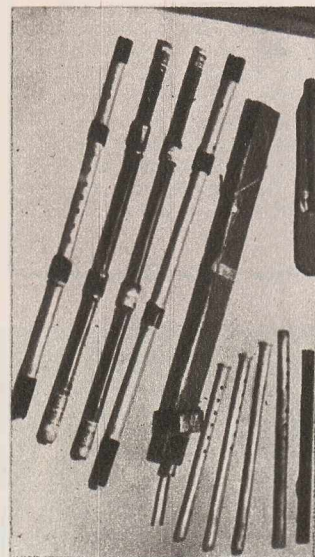
Regizorul polonez Jerzy Zarzycki a descoperit un băleț cu un neobișnuit talent artistic, Andrzej Jurczak. Deși nu are decît nouă ani, el deține rolul principal din filmul „Simțuri rătăcite”.

Antony Quinn este considerat azi cel mai calificat interpret al coproducțiilor italo-americane. Pînă acum, rînd pe rînd, el a fost partenerul Ginei Lollobrigida în „Cocoșatul de la Notre-Dame”, al Sophiei Loren în „Orhideea neagră”, al Anei Maguani în „Vinul sălbatic”, al Giuletei Masina în „Strada” și al Silvanei Mangano în „Ulyse”, film în care a putut fi văzut și pe ecranele noastre.

Noua producție a studioului Moldova-Film din Chișinău este un film-spectacol creat pe baza spectacolului realizat de Teatrul de Comedie Muzicală din Odesa, cu frumoasa operetă a lui Dunaevski „Salciul Alb”.

Un proiect îndrăzneț este pe cale să fie realizat de producătorul italian Dino de Laurentis. El vrea să înceapă turnarea unui film închinat vieții eroului revoluționar sudamerican Bolivar, antrenînd în coproducție, pe lîngă cinematografia italiană, franceză și spaniolă, și patru cinematografii din America Latină: a Venezuelei, Ecuadorului, Columbiei și Boliviei.

La Berlin, pe platourile DEFA, s-a dat ultimul tur de manivelă în turnarea noului film polițist „S-au cunoscut cu toții”, în care apar talentații Sonja Sutter și Horst Drinda, în regia lui Richard Groschopp.

PRINTRE CELE MAI VECII și totodată cele mai lirice instrumente populare bulgare, este și cavatul. O particularitate a cavatului bulgăresc este faptul că e alcătuit din trei secțiuni, iar sunetele sale sînt cuprinse în trei octave.

11 CRIME ÎN PATRU ZILE. Performanța aparține tînărului american Charles Starckweather. Recunoscîndu-și crimele, Charles a declarat cu seninătate polițistilor: „Nu am făcut nimic altceva decît ceea ce am văzut în filme, la televiziune și în comics-uri”.

Încă un record al „modului de viață” american...

CHARLOT ȘI ȚINTAȘII ELVEȚIENI. Charlie Chaplin, care locuiește în Elveția, lîngă Vevey, s-a plîns de zgomotul pe care-l provoacă în fiecare duminică amatorii de tir din împrejurimi.

Vrînd să glumească pe seama sensibilității celebrului actor și, în același timp, să-l împace prin gluma lor, țintașii din Basel au prezentat în cadrul tradiționalului carnaval un cortegiu, care-l prezintă pe Charlot drept... rege al tirului.

ȘI HIPOPOTAMII POT FI DRESAȚI... Amatorii de cire din Erevan, capitala R.S.S. Armene, pot admira o reușită dresură de hipopotami, executată de tînărul și talentatul dresor Stepan Isakian.

Iată-l strînuindu-și... „grațiosul” hipopotam, spre încîntarea spectatorilor.

REDACȚIA : București, Piața Scintei. Căsuța Poștală 3507 of. 33, Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad Mușatescu și Dan Birlădeanu. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scintei „I. V. Stalin”.

SPORT

ÎN ACTUALITATE

„Fenomenul” Konrads

Istoria recordurilor mondiale sportive a consemnat numeroase apariții senzaționale, care au stîrnit oltă, uneori chiar nedumerire, dar mai ales admirație. Tocmai atunci cînd se consumă mai multă cerneală și hîrtie pentru a se dovedi că o anumită cifră reprezintă limita sau uzata „graniță” a posibilităților umane, apare un record ce răstoarnă zeci de calcule și teorii. Așa s-au petrecut lucrurile în atletism, cu recordurile lui Zatopek și Kuř, și în natație, cu apariția, în

9.000-9.500 m. Dar dintre cei numai unul singur a reușit să termine o cursă de 800 m în 9:17,7 și să o reediteze în 9:14,5. Și acesta este John Konrads, care deține recordurile mondiale la 200 m liber, 400 m, 800 m, și 1.500 m liber.

Desigur că celebrul antrenor Frank Guthrie și ajutorul său, Don Talbot, au mulți elevi. Dar numai unul dintre ei a

Ilsa Konrads cu...mascota ei, după stabilirea unor noi recorduri mondiale în probele de 800 m liber și 880 yarzi liber, în campionatele Noii Gății de Sud.

„Fenomenul” Konrads: John și Ilsa. Foto: KEYSTONE

1956, a înotătoarelor Loraine Crapp și Dawn Fraser.

Anul 1958 a adus un adevărat fenomen, denumit, după numele protagoniștilor, Konrads. E vorba de tinerii înotători australieni John Konrads și sora sa, Ilsa, care au nimit prin senzaționala lor apariție la vîrsta de 15 și respectiv 13 ani și, totodată, prin performanțe excepționale (nu mai puțin de zece recorduri mondiale).

Desigur că sînt mulți sportivi în lume — și chiar la piscina Bankstown din Sidney — care înoată zilnic

reușit, la vîrsta de 15 ani, să-și înscrie de opt ori numele pe lista recordurilor lumii (la probele de mai sus și în cele de 220, 440, 880 și 1.650 yarzi liber).

John Konrads este secundat cu succes de sora sa, Ilsa, care este la ora actuală deținătoarea celor mai bune performanțe din lume la 800 m liber și 880 yarzi (10:16,2).

Ne mai despart doi ani de Jocurile Olimpice de la Roma. Pînă atunci se vor îoi probabil numeroase nume noi în sport. În natație, însă, de pe acum John și Ilsa păstrează șanse din cele mai mari la titlurile supreme.

PREȚUL 2 LEI

↑ **CAMPIONATUL DE RUGBI** pasionează tot mai mulți amatori de sport, care vin să asiste la îndrăgita luptă pentru titlul de echipă campioană. În fotografie, o fază caracteristică din meciul formațiilor bucurestene Dinamo și Știința IMF (15-0).

↑ **ÎNAINTE DE MECI.** Handbalul de sală și-a făcut mulți prieteni în rîndurile copiilor. Iată-l pe cîșiva dintre ei: jucătorii echipei școlii elementare nr. 133. Înaintea meciului din sala Floreasca (pe care l-au cîștigat) ei ascultă atenți îndrumările căpitanului echipei.

CUPLAJUL FOTBALISTIC DIN 23 MARTIE

Întotdeauna campionatul de fotbal a atras zeci de mii de spectatori în tribunele stadioanelor. De data aceasta interesul este incomparabil mai mare, datorită fluctuațiilor ce survin mereu în clasament și în... forma echipei.

Duminică, 60.000 de spectatori au asistat la un interesant cuplaj fotbalistic pe stadionul „23 August” din Capitală. Primul meci (C.G.A.-U.T.A.) s-a împărțit, ca aspect, în două perioade distincte. Mai întîi (aproape toate primele 45 minute) a dominat echipa militară, care a dat destul de mult de lucru portarului Coman (fotografia din stînga). După pauză jucătorii de la U.T.A. au o neașteptată revenire și ajung mereu pînă în careul echipei campioane (fotografia din stînga, Jos).

Cel de-al doilea meci (Dinamo București-Știința Timișoara) s-a încheiat cu un scor surprinzător: 6-2 pentru studenții timișoreni. Seria celor opt goluri a fost inaugurată de Cădăriu, care, profitînd de „bilbfială” apărării și de jocul neinspirat al portarului Uțu, înscrie spectaculos (fotografia din mijloc, Jos). Puțin mai tîrziu echipa timișoreană inițiază un viguros atac, încheiat cu golul înscris de Clăeșcu cu capul. Iată-l pe centrul înaintaș al echipei studentești în poarta dinamoviștilor, imediat după ce a trimis mingea în plasă (fotografia din dreapta, Jos).

Au mai urmat... șase goluri.

